

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Pažiť (2015-2022)

Dátum schválenia PHSR: 16.12.2015
Číslo uznesenia: 7/2015

Obsah

Úvod	4
Časť A - Analytická časť.....	9
A.1 Analýza vnútorného prostredia	9
A.1.1 Základná charakteristika obce.....	9
A.1.2 História obce	10
A.1.3 Prírodné podmienky a životné prostredie	10
A.1.4 Obyvateľstvo a demografická situácia	13
A.1.5 Trh práce a sociálna situácia	21
A.1.6 Hospodárska základňa.....	24
A.1.7 Občianska vybavenosť.....	27
A.1.8 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor	29
A.1.9 Bývanie a bytový fond	30
A.1.10 Dopravná a technická infraštruktúra	31
A.1.11 Hospodárenie obce a štruktúra samosprávy	34
A.2 Analýza vonkajšieho prostredia	37
A.2.1 Podmienky udržateľného rozvoja obce	39
A.2.2 Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia.....	40
A.3.2 Možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie.....	43
A.3.3 Odhad budúceho možného vývoja obce, využívanie jej vnútorného potenciálu a limitov rozvoja	44
A.3.4 Zhodnotenie výsledkov dotazníkového prieskumu	45
Časť B – Strategická časť.....	47
Časť C – Programová časť.....	50
C.1 Hospodárska prioritná oblasť.....	50
C.2 Sociálna prioritná oblasť.....	51
C.3 Environmentálna prioritná oblasť	53
Časť D – Realizačná časť	54
D.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenia realizácie PHSR	54
D.2 Vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce	55
D.3 Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce	63
Časť E – Finančná časť	67
E.1 Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR	67
E.2 Model viaczdrojového financovania a finančný rámec	68

Záver	71
Prílohy PHSR	72

Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja predstavuje spolu s územným plánom základný a kľúčový dokument pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje predstavu obce o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. PHSR systémovo a koncepcne analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie. Vytvára určitý rámec, ktorého naplnenie by malo byť zárukou, že tento strategický dokument nebude len zbytočne rozsiahlym a popisným zoznamom nereálnych plánov (zoznamom zámerov, na ktoré obec nemá dostatok finančných prostriedkov), ale bude skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť zvýšenie kvality životnej úrovne obyvateľov na vybranom území.

Jednotlivé kapitoly tejto PHSR sú vypracované v súlade s Metodikou na vypracovanie PHSR obce, verzia 2.0, ktorú vyhotovila pracovná skupina zriadená Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR s cieľom zjednotiť proces spracovávania PHSR a jeho obsah podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.

Zámer spracovania PHSR

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja bol spracovaný na základe potrieb obce Pažiť. Zámer spracovania PHSR obce Pažiť bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 26.6.2015.

Formulár č. Ú 1 – Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR			
Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Pažiť na roky 2015 - 2022		
Forma spracovania	Spracovanie PHSR vykonávala externá spoločnosť v súčinnosti s obcou Pažiť, v súlade s Metodikou na vypracovanie PHSR obce, verzia 2.0 (podľa zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z.)		
Riadenie procesu spracovania	Proces spracovania PHSR bol manažovaný prostredníctvom riadiaceho tímu, ktorý bol zodpovedný za celkovú koordináciu spracovania PHSR.		
	Riadiaci tím		
	Titul, Meno, Priezvisko	Funkcia v obci / organizácia	Činnosť v riadiacom tíme
	MVDR. Vladimír	starosta obce	Koordinátor

	<table border="1"> <tr> <td>Baláška</td> <td></td> <td>riadiaceho tímu</td> </tr> <tr> <td>Ing. Andrej Milo</td> <td>externý odborník / MVL Štefánek, s.r.o.</td> <td>Člen riadiaceho tímu za dodávateľa</td> </tr> <tr> <td>Ing. Ľuboslava Sokolová</td> <td>externý odborník / MVL Štefánek, s.r.o.</td> <td>Člen riadiaceho tímu za dodávateľa</td> </tr> </table> <p>Bola zriadená pracovná skupina zo zástupcov obce, ktorá bola zodpovedná za tvorbu obsahovej stránky PHSR obce Pažiť.</p> <p>Do procesu spracovania boli zapojení členovia pracovnej skupiny, ktorí zastávali rôzne úlohy v súlade s metodikou spracovania PHSR. Členmi pracovnej skupiny boli:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="3">Zoznam členov pracovnej skupiny</th> </tr> <tr> <th>Titul, Meno, Priezvisko</th> <th>Funkcia v obci/organizácia</th> <th>Funkcia v pracovnom zaradení do procesu spracovania PHSR</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ing. Milan Glajsa</td> <td>poslanec obecného zastupiteľstva,</td> <td>Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou</td> </tr> <tr> <td>Ing. Ivan Patáčík</td> <td>poslanec obecného zastupiteľstva,</td> <td>Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou</td> </tr> <tr> <td>Ing. Július Rybár</td> <td>poslanec obecného zastupiteľstva,</td> <td>Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou</td> </tr> <tr> <td>Mgr. Slávka Súlovská</td> <td>poslanec obecného zastupiteľstva,</td> <td>Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou</td> </tr> <tr> <td>Dušan Žuchovský</td> <td>poslanec obecného zastupiteľstva,</td> <td>Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou</td> </tr> </tbody> </table> <p>Členovia pracovnej skupiny a riadiaceho tímu navzájom spolupracovali a komunikovali podľa potreby, či už osobne, telefonicky alebo e-mailom.</p> <p>Do procesu spracovania PHSR bola zapájaná verejnosť, a to prostredníctvom informácií a dotazníkov umiestnených na webovej stránke obce, na obecnom úrade a obecnej tabuli a taktiež ďalšími vhodnými a relevantnými spôsobmi. Dotazníky pre občanov bola analyzované a zapracované do procesu tvorby PHSR. PHSR bola vo finálnej časti prerokovaná s verejnosťou a schvaľovaná na zastupiteľstve.</p>	Baláška		riadiaceho tímu	Ing. Andrej Milo	externý odborník / MVL Štefánek, s.r.o.	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa	Ing. Ľuboslava Sokolová	externý odborník / MVL Štefánek, s.r.o.	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa	Zoznam členov pracovnej skupiny			Titul, Meno, Priezvisko	Funkcia v obci/organizácia	Funkcia v pracovnom zaradení do procesu spracovania PHSR	Ing. Milan Glajsa	poslanec obecného zastupiteľstva,	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou	Ing. Ivan Patáčík	poslanec obecného zastupiteľstva,	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou	Ing. Július Rybár	poslanec obecného zastupiteľstva,	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou	Mgr. Slávka Súlovská	poslanec obecného zastupiteľstva,	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou	Dušan Žuchovský	poslanec obecného zastupiteľstva,	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou
Baláška		riadiaceho tímu																													
Ing. Andrej Milo	externý odborník / MVL Štefánek, s.r.o.	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa																													
Ing. Ľuboslava Sokolová	externý odborník / MVL Štefánek, s.r.o.	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa																													
Zoznam členov pracovnej skupiny																															
Titul, Meno, Priezvisko	Funkcia v obci/organizácia	Funkcia v pracovnom zaradení do procesu spracovania PHSR																													
Ing. Milan Glajsa	poslanec obecného zastupiteľstva,	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou																													
Ing. Ivan Patáčík	poslanec obecného zastupiteľstva,	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou																													
Ing. Július Rybár	poslanec obecného zastupiteľstva,	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou																													
Mgr. Slávka Súlovská	poslanec obecného zastupiteľstva,	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou																													
Dušan Žuchovský	poslanec obecného zastupiteľstva,	Koordinátor PHSR, styk s verejnosťou																													
Obdobie spracovania	- obdobie spracovania 07/2015 – 11/2015 - harmonogram spracovania (samostatný dokument)																														
Financovanie spracovania	Rozpočet obce																														

Zdroj: vlastné spracovanie

Harmonogram spracovania PHSR obce Pažiť bol odhadnutý na 5 mesiacov. Nasledovná tabuľka predstavuje stručný harmonogram spracovania podľa jednotlivých častí PHSR.

Formulár č. Ú 2 – Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: vlastné spracovanie

V rámci harmonogramu spracovania PHSR sa najskôr zostavil a schválil zámeru PHSR obecným zastupiteľstvom. Zároveň sa uskutočnilo menovanie pracovnej skupiny pre spracovanie PHSR a riadiaceho tímu. V ďalších krokoch nasledovalo zverejnenie informácie o spracovaní PHSR, tlač a distribúcia dotazníka pre občanov v rámci informovanosti verejnosti, získanie podkladov pre analytickú časť, analyzovanie vnútorného a vonkajšieho prostredia, ex-post hodnotenie PHSR z minulého obdobia najmä za účelom získania vstupných informácií do programovej časti. Nasledovalo spracovanie východísk pre strategickú časť a vypracovanie strategickej vízie a formulácia strategických cieľov a opatrení. Následné prerokovanie opatrení na zastupiteľstve a verejnom prerokovaní zavrhlo proces prípravy strategickej časti, ktorá vyústila do návrhu aktivít a prípravy projektov. Vypracovanie akčného plánu, systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR je výstupom strategickej a programovej časti PHSR. Finančný rámec pre realizáciu PHSR a výber projektov v súlade s finančno-ekonomickými možnosťami predstavovalo finančnú časť procesu spracovania PHSR spolu so zapracovaním indikatívneho rozpočtu do programového rozpočtu obce. Finalizácia dokumentu predstavovala verejné pripomienkovanie, prerokovanie a schválenie PHSR zastupiteľstvom.

Z dôvodu záujmu samosprávy o informovanie a zapojenie verejnosti a ostatných subjektov do procesu spracovania PHSR obce boli stanovené rôzne formy ich zapojenia, ktoré sú uvedené v nasledovnom formulári č. Ú 3.

Formulár č. Ú 3 – Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti

Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	Áno		
Letáky rozdávané na verejných podujatiach			
Letáky rozposielané verejnosti priamo	Áno	Áno	Áno
Zrozumiteľne, jednoducho napísaný bulletin			
Informačné formuláre, tabuľky údajov, infografika			
Brožúra s dotazníkovou kartičkou na zadnej strane, ktorú je možné odoslať			
Technické správy /napríklad EIA/			
Listy (priama pošta)			
Plagáty			
Pútač			
Výstavky a expozície na verejných miestach			
Internetové stránky – vrátane verejných pripomienok tzv. chatrooms	Áno	Áno	Áno
Využitie existujúcich médií			
Účasť na miestnych aktivitách a podujatiach			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači			
Novinové články a príspevky členov pracovných skupín, vyjadrenia expertov			
Tlačové konferencie			
Stretnutia	Áno	Áno	Áno
Vystúpenia v obecnom rozhlase/televízií	Áno	Áno	Áno
Reklama			
Informačné služby			
Telefónna informačná linka			
Dni otvorených dverí			
Návštevy lokalít (podobných obcí)			
Informačná kancelária s vyškolenými pracovníkmi			
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	Áno	Áno	Áno
Ťažiskové skupiny (reprezentatívne skupiny predstavujúce verejnosť)			
Verejné stretnutia	Áno	Áno	Áno

Návšteva v dotknutom území	Áno	Áno	Áno
Verejné semináre	Áno	Áno	Áno
Verejné vypočutie			
Verejné vypočutie (s odbornou skupinou)			
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	Áno	Áno	Áno
Brainstormingové stretnutia s verejnosťou	Áno	Áno	Áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	Áno	Áno	Áno
Dotazník pre širokú verejnosť	Áno	Áno	Áno
Prieskumy verejnej mienky	Áno	Áno	Áno
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny			
Odborné poradné skupiny			
Pracovné skupiny	Áno	Áno	Áno
Riešenie problémov a metódy dosiahnutia konsenzu			
Využitie odborníkov vyškolených v metódach zapájania verejnosti			
Využitie nezávislého moderátora/facilitátora			
Brainstorming	Áno	Áno	Áno
Nezávislí experti poskytujúci poradenské služby	Áno	Áno	Áno
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	Áno	Áno	Áno
Rokovanie za prítomnosti moderátora/facilitátora			
Iné aktivity			
Vzdelávacie programy na vybrané témy (kľúčové, kritické)			
Spracovanie a vyhodnotenie prípadových štúdií			

Zdroj: vlastné spracovanie

Pri spracovaní PHSR obce Pažiť boli definované ciele a opatrenia v súlade so strategickými a programovými dokumentmi regionálneho rozvoja národného, regionálneho a lokálneho významu. Ich zoznam je uvedený v rámci povinných príloh PHSR – Príloha č. 1 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva).

Časť A - Analytická časť

Analytická časť PHSR je založená na databáze informácií a ukazovateľov, pričom obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce.

A.1 Analýza vnútorného prostredia

Komplexná analýza súčasného stavu územia je zostavená na základe informácií získaných najmä zo štatistických údajov a prieskumov. Číselné údaje sú uvedené v tabuľkách alebo v grafoch, pričom obsahujú krátky písomný komentár.

A.1.1 Základná charakteristika obce

Obec Pažiť leží na rozhraní Hornonitrianskej kotliny a nižšie sa rozkladajúcej Nitrianskej sprašovej pahorkatiny, na nive rieky Nity a na naplaveninách vytvorených potokom Mohelnicou a Drahožicou. Hornonitrianska kotlina vznikala v prepadline vrásnenia veľrás medzi starým kryštalicým pásmom s Považským Inovcom a Strážovskými vrchmi a vnútorným kryštalicým karpatským pásmom. Kotlina bola pôvodne zaliata z juhu dlhým a úzkym výbežkom mora, ktorý sa však hneď po vzniku Vtáčnika postupne zanášal usadeninami – naplaveninami z jeho sopečného masívu, splachovými dažďami a odnášanými potokmi.

Tabuľka č. 1: Základné údaje o obci a kontaktné údaje

Základné údaje	
Kraj	Trenčiansky
Okres	Partizánske
Región	Horná Nitra
Poloha	48°37'54"S 18°25'55"V
Nadmorská výška	200 m n. m.
Rozloha	3,06 km ² (306 ha)
Počet obyvateľov	440
Hustota obyvateľov	143,79 obyv./km ²
ŠÚJ	505323
EČV	PE
Kontaktné údaje	
Adresa	Pažiť 78, 958 03
Telefón	+421/38/748 52 11
E-mail	pazit.starosta@gmail.com
WEB stránka	www.pazit.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Naplaveninami je vytvorený aj chotár Pažite. Vznikali tak vrstvy úrodnej zeme, sprašovej hlíny, ale taktiež počas veľkých príválov aj pásy štrkov a pieskov a na nich suchá pažiť s riedkou trávou, vzniklo určité podlažie obce, podľa čoho je aj pomenovaná.

A.1.2 História obce

Chotár je organickou súčasťou širšieho okolia a dejiny osídlenia Pažite sú s ním nerozlučne späté. Na Hradisku bolo osídlenie v staršej dobe bronzovej a halštattskej, pod ním žiarové pohrebisko lužickej kultúry z mladšej doby bronzovej a keltsko-dácka osada. Obec sa spomína v roku 1351, keď ju kráľ daroval zemanom z Baračky, ktorí ju v roku 1395 darovali lefantovským paulínom. Názov obce je doložený z roku 1351 ako Pasyth, z roku 1396 ako Pasych, z roku 1808 ako Pažiť, maďarsky Pázsit.

V roku 1527 patrila panstvu Topoľčany, v roku 1601 Dóczyovcom, v druhej polovici 19. storočia tu získal lesný majetok rod Thonet, koncom 17. storočia časť patrila rodine Hunyadyovcov, Rudnayovcov, Kubínyiovcov, Bošányovcov. V roku 1536 mala obec 8 port, v roku 1601 mala 14 domov, v roku 1715 mala 8 daňovníkov, v roku 1828 mala 20 domov a 123 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom. Súčasťou obce bola do roku 1828 osada Mohelnica. Za I. ČSR obyvatelia pracovali väčšinou v poľnohospodárstve, neskôr v závode v Partizánskom. Od roku 1938 sa tu vyvíjala činnosť ilegálnej organizácie Komunistickej strany Československa.

A.1.3 Prírodné podmienky a životné prostredie

Geomorfologické pomery a geológia

Severná polovica katastrálneho územia obce je stredne členitá pahorkatina, teplá oblasť, okrsok teplý mierne suchý až mierne vlhký s miernou až chladnou zimou, proluviálne sedimenty s pokryvom spraše a hĺn (prevládajúce piesčito-hlinité štrky, piesky, hlíny). Južná polovica k. ú. Obce je silne členitá vrchovina, mierne teplá oblasť, mierne teplý, mierne vlhký okrsok s miernou až chladnou zimou, mozaika karbonatických a nekarbonatických mezozoických hornín (najmä slieňovce, zlepece, kremence).

Pedologické pomery

V rámci katastrálneho územia obce Pažiť boli vymedzené 3 nasledovné typy abiokomplexov - ABK:

- **Teplá fluviálna rovina** - na území obce ide o jeho severnú časť, t. j. nivu toku Nitra a okolie samotného sídla, ktorá má charakter reliéfu nivnej roviny na fluviálnych sedimentoch bez výraznejších riečnych terás. Vo fluviálnych sedimentoch je zvýšené zastúpenie hrubozrnných materiálov (štrky, štrkopiesky). Z pôdných typov sú zastúpené nivné pôdy, sprievodné nivné pôdy glejové. Z pôdných druhov prevládajú hlinité a ílovito-hlinité pôdy.

- **Polygénna pahorkatina na neogéne** - na území obce ide o jeho strednú časť. V dôsledku exponovanejšieho reliéfu charakteru členitej pahorkatiny bol pokryv spraší a sprašových hĺn oderodovaný, takže na povrch vystupuje neogénny komplex sedimentov (íly vápnité a pestré íly, polohy štrkov a pieskov) s hrubším pokryvom delúvii. Na nich došlo k vytvoreniu prevažne illimerizovaných až illimerizovaných pôd oglejených, sprievodné pseudogleje. Na zvyškoch spraší a sprašových hĺn nachádzame hnedozeme illimerizované až illimerizované pôdy. Zväčša sú to pôdy hlboké, bez skeletu alebo slabo skeletnaté.
- **Rozrezaná planina** - na území obce ide o jeho južnú časť tvorenú lesnými porastami patriacimi CHKO Ponitrie. Príkrovové (obalové) jednotky jadrových pohorí s charakteristickým vysokým zastúpením dolomitov a vápencov vytvorili podmienky na plochý, avšak eróziou rozčlenený reliéf planín s hlboko zarezanými dolinami a údoliami so strmými svahmi. Z pôdných typov a subtypov sa vyskytujú rendziny a rendziny hnedé, sprievodné litosoly, miestne rendziny vyluhované. Pôdy sú zväčša plytké s vysokým podielom skeletu v pôdnom profile.

Klimatické pomery

V rámci klimatického členenia ide v teplej fluviálnej rovine o teplú oblasť, okrsok teplý, mierne vlhký s miernou zimou a dlhším slnečným svitom. Na polygénnej pahorkatine na neogéne ide klimaticky o teplú oblasť, okrsok teplý, mierne vlhký, s miernou zimou. Rozrezaná planina je klimaticky v nižších polohách oblasť mierne teplá, okrsok mierne teplý, mierne vlhký až vlhký, vrchovinový. Vyššie polohy zasahujú do chladnej oblasti, mierne chladného okrsku.

Hydrologické pomery

Obec je v priamom dotyku s riekou Nitra, okrajom obce preteká potok Drahožica, cez starú časť obce preteká Pažický potok. Tieto prírodné prvky tvoria rozhodujúce eko-stabilizačné útvary. Kontaktné územie obce je málo zalesnené, prevláda tu prašný charakter polí bez výrazných remízok, či skupín stromov. Takmer celá pôvodná vegetácia bola v minulosti nahradená poľnohospodárskymi kultúrami s intenzívnym obhospodarovaním. Pôvodné biotopy sú obmedzené na línie tokov, resp. na malé ostrovčeky zachovalých porastov ekotónového charakteru (remízky, vetrolamy, lesíky). Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno konštatovať, že sa tu nenachádzajú žiadne významnejšie prírodné dominanty, horizonty, vyhlídkové body a pod.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Kataster Pažite bol pokrytý dubovo-hrabovými horami a lúčnymi čistinami. Z hôr ostal len vrch Chlmok (432 m), ostatné časti postupne ľudia premenili na ornú pôdu a lúky pre rožný statok. V bezprostrednej blízkosti toku Nitra sa nezachovali brehové porasty devinej vegetácie, brehové porasty jej prítokov sú čiastočne zachované a majú významnú ekostabilizačnú funkciu uprostred poľnohospodársky využívanej krajiny. Prevedené hydromelioračné opatrenia umožňujú intenzívne poľnohospodárske využívanie širšieho okolia toku.

Ochrana prírody a životného prostredia

Životné prostredie predstavuje všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie organizmov vrátane človeka v obci a je predpokladom ďalšieho vývoja. Jeho zložkami sú najmä ovzdušie, voda, horniny, pôda a organizmy. Z hľadiska funkcie organizmov ho chápeme ako dynamický systém, ktorý človek nevyhnutne používa, ovplyvňuje, ale sa mu tiež prispôsobuje.

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno — historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci.

Do katastrálneho územia obce zasahuje veľkoplošné chránené územie - Chránená krajinná oblasť Ponitrie Chránená krajinná oblasť Ponitrie je jedna zo 14 chránených krajinných oblastí na Slovensku. Patrí do geomorfologických celkov Tribeč a Vtáčnik a zasahuje do okresov Nitra, Partizánske, Prievidza, Topoľčany, Zlaté Moravce, Žarnovica a Žiar nad Hronom. Vyhlásená bola v roku 1985 a má rozlohu 37 665 ha. Aj keď je CHKO územne kompaktné, tvoria ho dve krajinné odlišné časti. Severná časť sa rozprestiera na vulkanickom komplexe pohoria Vtáčnik. Okrem hustých bučín je zaujímavá bizarnými skalnými útvarmi. Najmohutnejšie bralá nachádzame v masíve Buchlova, Kláštorskej skale a najvyššom vrchu, ktorý dal meno celému pohoriu. Južná časť CHKO v pohorí Tribeč je krajinné odlišná a jej špecifikom sú početné skalky vyskytujúce sa najmä po okrajoch pohoria.

Hlavným predmetom ochrany v tejto oblasti sú súvislé lesné porasty, ktoré sú v južnej časti CHKO veľmi bohaté na teplomilné dreviny. Cenným prvkom krajiny sú aj lokality s výskytom stepnej a lesostepnej flóry a fauny. Obe pohoria skrývajú veľa zaujímavých prírodných a krajinných fenoménov, z ktorých mnohé ešte dokonca čakajú na objavenie. Územie CHKO Ponitrie je svojimi jedinečnými prírodnými pomermi a pestrú druhovou skladbou výnimočnou ukázkou vývoja fauny a flóry v Karpatskom oblúku. Rastie tu viac ako 1200 druhov vyšších rastlín, zo živočíchov tu bolo zistených viac ako 5500 druhov. A práve pre tieto neoceniteľné prírodné hodnoty bola podstatná časť územia CHKO Ponitrie zaradená do zoznamu navrhovaných území európskeho významu, ktoré sú súčasťou budovanej súvislej európskej siete chránených území NATURA 2000. Prostredníctvom nej sú chránené najzácnejšie a najviac ohrozené druhy voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a vybraných biotopov, ktoré sa voľne vyskytujú na území Európskej únie.

Poslaním CHKO Ponitrie je chrániť bohatstvá prírody a zachovať jedinečné a neopakovateľné prírodné hodnoty pre ďalšie generácie. Najcennejšie časti prírody so sprísneným dohľadom sú vyhlásené za maloplošné chránené územia, ktorými sú aj prírodné rezervácie. Činnosti, ktoré sú tu zakázané, sú uvedené v zákone o ochrane prírody a krajiny. Rezervácie sú najviac ohrozované znečisťovaním odpadkami, zakladaním ohňa, pohybom návštevníkov mimo vyznačených turistických chodníkov, cykloturistikou, zberom lesných plodov, prírodnín, rastlín a odchytom, resp. rušením živočíchov.

V katastri obce sa nachádza vrch Chlmok v pohorí Tribeč (CHKO Ponitrie).

A.1.4 Obyvateľstvo a demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, no sčasti je aj odrazom postavenia obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Ku dňu 31.12.2014 mala obec Pažiť 440 obyvateľov, z čoho bolo 228 mužov a 212 žien. Oproti roku 2013 počet obyvateľov vzrástol. V nasledujúcej tabuľke sa nachádza vývoj počtu obyvateľov od roku 2007 až do roku 2014. Počas sledovaného obdobia mala obec najmenej obyvateľov v roku 2011. Najväčší počet obyvateľov v sledovanom období mala obec Pažiť v roku 2014.

Tabuľka č. 2: Vývoj počtu obyvateľov v obci Pažiť v rokoch 2007 - 2014

	Počet obyvateľov	Muži	Ženy	Prírastok/Úbytok absolútne/ v %		Index rok 2000 = 100
2007	408	206	202	-5	-1,23%	101,24
2008	413	206	204	+5	+1,21%	102,48
2009	407	208	199	-6	-1,47%	100,99
2010	409	207	202	+2	+0,49%	101,49
2011	404	203	201	-5	-1,24%	100,25
2012	407	204	203	+3	+0,74%	100,99
2013	424	216	208	+17	+4,01%	105,21
2014	440	228	212	+16	+3,64%	109,18

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Nárast a pokles počtu obyvateľov je zobrazený na grafe č. 1, pričom môžeme konštatovať, že v sledovanom období v obci Pažiť počet obyvateľov prevažne rástol. Pokles počtu obyvateľov nastal v rokoch 2009 a 2011. Najvyšší nárast zaznamenávame v roku 2013, kedy počet obyvateľov vzrástol o 13.

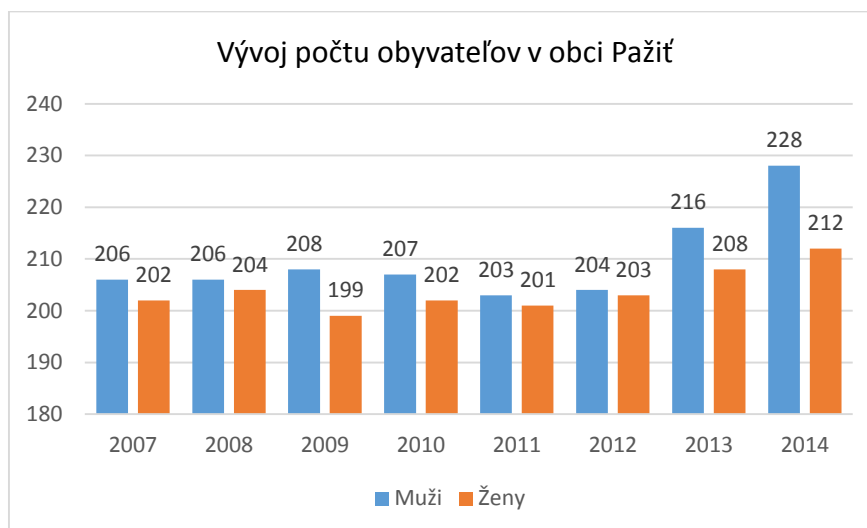
Graf č. 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Pažiť v období 2007 – 2014

Zdroj: vlastné spracovanie

V obci Pažiť počas sledovaného obdobia prevláda počet mužov nad ženami. Situácia je zachytená na grafe č. 2, pričom najmenší rozdiel, resp. takmer vyrovnaný stav bol v roku 2012. Počet mužov predstavoval v roku 2014 z celkového počtu obyvateľov 51,82 % a počet žien 48,18 %.

Graf č. 2: Vývoj počtu obyvateľov v obci Pažiť v období rokov 2007 – 2014 – muži a ženy

Zdroj: vlastné spracovanie

Počet obyvateľov je výsledkom populačnej dynamiky – pôrodnosti, úmrtnosti a migrácie. Samotný vývoj pôrodnosti je v celoslovenskom meradle hlavným faktorom, ovplyvňujúcim celkovú trajektóriu populačného vývoja. Zároveň v predpokladoch má táto zložka vysokú mieru neurčitosti.

V tabuľke č. 3 je zobrazený demografický vývoj v obci Pažiť v rokoch 2007 – 2014. Najviac detí sa narodilo v rokoch 2013 a 2014, najmenej detí sa narodilo v roku 2012. Najväčší úbytok obyvateľov bol však v roku 2009, čo bolo spôsobené počtom vystáňovaných obyvateľov k počtu prisťahovaných, demografické saldo malo kladnú hodnotu.

Tabuľka č. 3: Demografický vývoj v obci v rokoch 2007 – 2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	408	413	407	409	404	407	424	440
Narodení	4	4	4	4	3	1	7	7
Zomrelí	5	5	3	5	4	6	6	6
Demografické saldo	-1	-1	+1	-1	-1	-5	+1	+1
Prisťahovaní	3	12	10	4	6	15	24	25
Vystáňovaní	7	6	17	1	7	7	8	10
Migračné saldo	-4	6	-7	+3	-1	+8	+16	+15
Celkový prírastok/úbytok	-5	5	-6	2	-2	3	17	16

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Celkový prírastok resp. úbytok je zachytený na grafe č. 3. Najväčší pokles obyvateľov sledujeme v roku 2009 (- 6) a najväčší nárast bol v roku 2013 (+ 17).

Graf č. 3: Celkový prírastok/úbytok obyvateľstva v obci Pažiť v rokoch 2007 – 2014

Zdroj: vlastné spracovanie

Dôležitejšou demografickou charakteristikou ako počet obyvateľov, je úroveň populačného starnutia. Dobré ju vystihujú priemerný vek obyvateľstva (vážený aritmetický priemer podľa početnosti obyvateľov v jednotlivých vekoch) a index starnutia (pomer počtu obyvateľov vo veku 65 rokov a viac na 100 obyvateľov vo veku 0-14 rokov). V rámci Slovenskej republiky oba ukazovatele jednoznačne dokumentujú trend intenzívneho starnutia slovenskej populácie. Opakom indexu starnutia je index vitality. Ten sa rovná pomeru predproduktívneho obyvateľstva k obyvateľstvu v poproduktívnom veku. Index starnutia nad úrovňou 100 % znamená starnutie populácie, keďže počet ľudí v poproduktívnom veku prevyšuje počet ľudí v predproduktívnom veku.

Index starnutia v obci Pažiť bol v sledovanom období do roku 2008 (vrátane) pod hodnotou na úrovni Trenčianskeho kraja, pričom môžeme sledovať jeho postupné zvyšovanie. Od roku 2009 je nad hodnotu na úrovni kraja. Zmena nastala v roku 2014, kedy index klesol pod hodnotu 100. V kraji sa index starnutia taktiež zvyšuje. Podľa údajov Štatistického úradu SR v roku 2014 dosiahol index starnutia na úrovni Trenčianskeho kraja hodnotu 115,30 %. Rovnaká situácia je aj v rámci Slovenskej republiky. Index starnutia sa postupne zvyšuje, je však pod hodnotou 100 %. V roku 2014 mal podľa údajov ŠÚ SR index starnutia na Slovensku hodnotu 91,17 %.

V tabuľkách č. 4.1 a č. 4.2 je uvedená veková štruktúra obyvateľstva v obci Pažiť v rokoch 2007 – 2014. Ide o rozdelenie obyvateľstva podľa vekových kategórií a následne podľa pohlavia. Taktiež je uvedené percentuálne vyjadrenie za jednotlivé kategórie.

Tabuľka č. 4.1: Veková štruktúra obyvateľstva v rokoch 2007 – 2010

Veková kategória	2007		2008		2009		2010	
	A	%	A	%	A	%	A	%
Počet obyvateľov celkom	408	100	413	100	407	100	409	100
· muži	206	50,49	209	50,60	208	51,10	207	50,61
· ženy	202	49,50	204	49,39	199	48,89	202	49,38
Predproduktívny vek - muži (0 - 14)	30	14,56	30	14,35	28	13,46	26	12,56
Predproduktívny vek - ženy (0 - 14)	19	9,40	22	10,78	16	8,04	18	8,91
Predproduktívne obyvateľstvo celkom	49	12,00	42	10,16	44	10,81	44	10,75
Produktívny vek - muži (15-59)/(15-64)	160	77,66	158	75,59	158	75,96	160	77,29
Produktívny vek - ženy (15-54)/(15-64)	145	71,78	145	71,07	147	73,86	147	72,77
Produktívne obyvateľstvo celkom	305	74,75	303	73,36	305	74,93	307	76,06
Poproduktívny vek - muži (60+)/(65+)	16	7,76	21	10,04	22	10,57	21	10,14
Poproduktívny vek - ženy (55+)/(65+)	38	18,81	37	18,13	36	18,09	37	18,31
Poproduktívne obyvateľstvo celkom	54	13,23	58	14,04	58	14,25	58	14,18
Priemerný vek u mužov	37,32	-	38,00	-	38,44	-	38,51	-
Priemerný vek u žien	43,23	-	42,81	-	43,70	-	43,75	-
Priemerný vek obyvateľstva celkom	40,25	-	40,38	-	41,01	-	41,10	-
Index starnutia	-	110,20	-	111,54	-	131,82	-	131,82

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Populačné starnutie predstavuje pre Slovensko jednu z najväčších výziev 21. storočia, ktorá nezvratne zasiahne všetky sféry fungovania spoločnosti. Aj napriek tomu, že v súčasnosti nie sú ešte prejavy starnutia slovenskej populácie také citeľné, vývoj vekovej štruktúry obyvateľov poukazuje na zrýchľovanie procesu starnutia populácie na Slovensku. Dôchodkový vek dosahujú silné povojnové ročníky a vo veku najvyššej fekundity (fyziologickej plodnosti) sú málo početné vekové skupiny narodené v prvej polovici 90-tych rokov minulého storočia.

Tabuľka č. 4.2: Veková štruktúra obyvateľstva v rokoch 2011 – 2014

Veková kategória	2011		2012		2013		2014	
	A	%	A	%	A	%	A	%
Počet obyvateľov celkom	404	100	407	100	424	100	440	100
· muži	203	50,54	204	50,12	216	50,94	228	51,81
· ženy	201	49,75	203	49,87	208	49,05	212	48,18
Predproduktívny vek - muži (0 - 14)	27	13,30	22	10,78	24	11,11	28	12,28
Predproduktívny vek - ženy (0 - 14)	14	6,96	15	7,38	20	9,61	27	12,73
Predproduktívne obyvateľstvo celkom	41	10,14	37	9,09	44	10,37	55	12,5
Produktívny vek - muži (15-59)/(15-64)	155	76,35	162	79,41	170	78,70	177	77,63
Produktívny vek - ženy (15-54)/(15-64)	151	75,12	154	75,86	156	75,00	155	73,11
Produktívne obyvateľstvo celkom	306	75,74	316	77,64	326	76,88	332	75,45
Poproduktívny vek - muži (60+)/(65+)	21	10,34	20	9,80	22	10,18	23	10,08
Poproduktívny vek - ženy (55+)/(65+)	36	17,91	34	16,74	32	15,38	30	14,15
Poproduktívne obyvateľstvo celkom	57	14,10	54	13,26	54	12,73	53	12,04
Priemerný vek u mužov	38,97	-	39,96	-	40,24	-	39,69	-
Priemerný vek u žien	44,84	-	45,02	-	43,68	-	42,72	-
Priemerný vek obyvateľstva celkom	41,89	-	42,49	-	41,92	-	41,15	-
Index starnutia	-	139,02	-	145,95	-	122,73	-	96,36

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Zobrazenie vekovej štruktúry obyvateľov v roku 2014 zaznamenáva graf č. 4, pričom zložka obyvateľov v predproduktívnom veku prevláda nad zložkou obyvateľov v poproduktívnom veku, čo znamená, že index starnutia je pod hodnotou 100 %. Najviac obyvateľov v roku 2014 bolo vo veku od 15 do 64 rokov, pričom táto zložka predstavuje obyvateľov v produktívnom veku. išlo o 75,45 %.

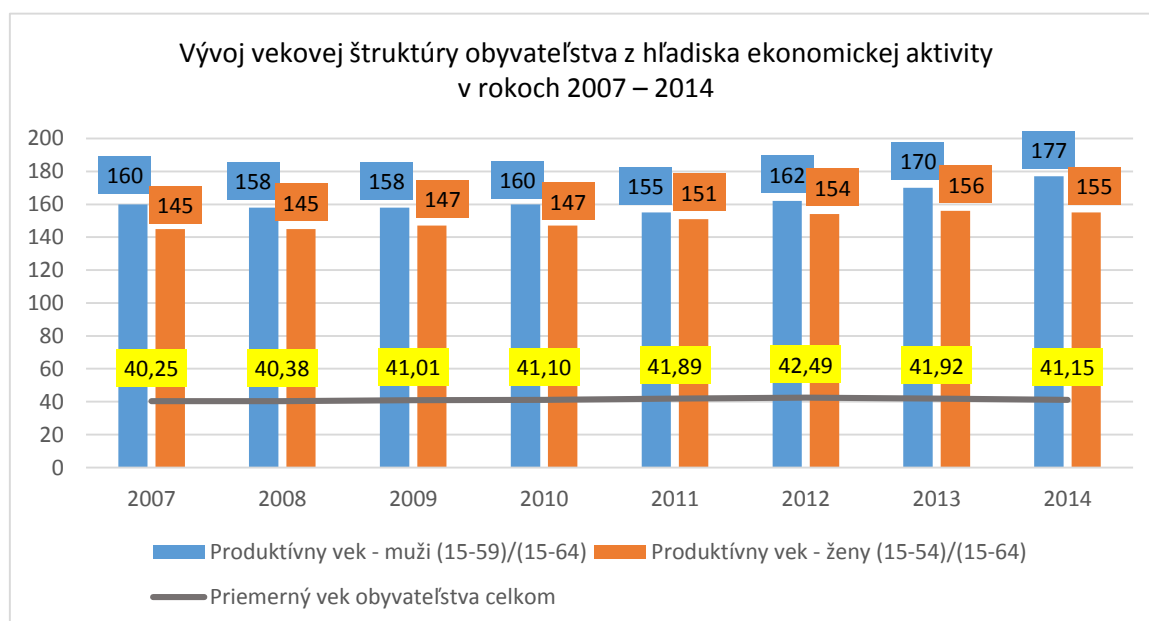
Graf č. 4: Veková štruktúra obyvateľstva v obci Pažiť v roku 2014

Zdroj: vlastné spracovanie

Vývoj počtu mužov a žien v produktívnom veku a priemerný vek obyvateľstva počas obdobia v rokoch 2007 – 2014 zaznamenáva graf č. 5. Najvyšší priemerný vek v obci Pažiť bol v roku 2012. V rámci produktívnej zložky obyvateľstva prevláda počet mužov nad ženami počas celého sledovaného obdobia.

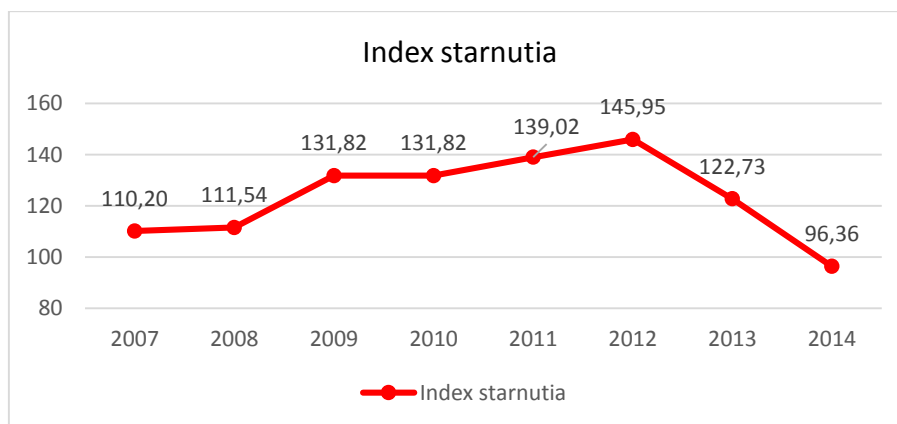
Graf č. 5 : Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva z hľadiska ekonomickej aktivity v rokoch 2007 – 2014

Zdroj: vlastné spracovanie

Na grafe č. 6 je zobrazený vývoj indexu starnutia v rokoch 2007 – 2014, najvyššiu hodnotu mal v roku 2012, naopak najnižší index bol v obci Pažiť v roku 2014.

Graf č. 6: Vývoj indexu starnutia v obci Pažiť v rokoch 2007 – 2014

Zdroj: vlastné spracovanie

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva patrí medzi kultúrne znaky obyvateľstva. Školské vzdelanie je odrazom kultúrnej vyspelosti každej spoločnosti, odráža celkové ekonomické, hospodárske a sociálne pomery krajiny.

Tabuľka č. 5: Vzdelanostná štruktúra obce Pažiť v roku 2011

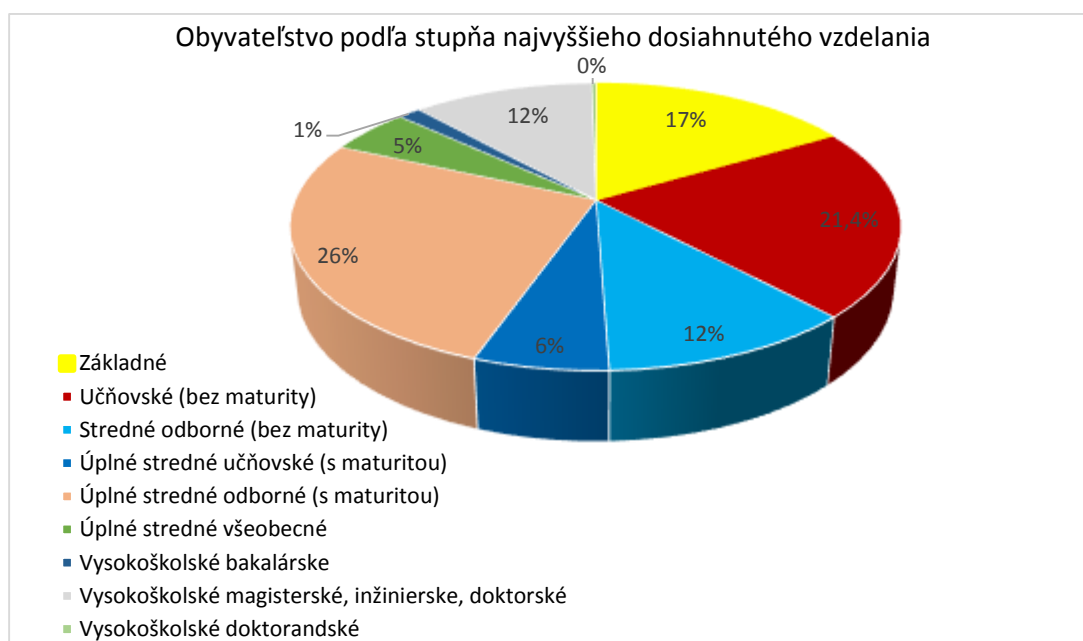
Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Pohlavie		Spolu	
	Muži	Ženy		
Základné	16	42	58	
Učňovské (bez maturity)	45	30	75	
Stredné odborné (bez maturity)	22	18	40	
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	13	8	21	
Úplné stredné odborné (s maturitou)	42	50	92	
Úplné stredné všeobecné	5	13	18	
Vysokoškolské bakalárske	2	3	5	
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	22	18	40	
Vysokoškolské doktorandské	1	0	1	
Vysokoškolské spolu	25	21	46	
Študijný odbor	prírodné vedy	1	0	1
	technické vedy a náuky	11	7	18
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	4	3	7
	zdravotníctvo	0	1	1
	spoločenské vedy, náuky a služby	7	10	17
	nezistený	2	0	2
Bez školského vzdelania	28	14	42	
Nezistené	9	6	15	
Úhrn	205	202	407	

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín, údaje zo sčítania obyvateľstva

Obyvateľstvo obce Pažiť má veľmi dobrú vzdelanostnú štruktúru, nakoľko 28,26 % obyvateľov z celkového úhrnu má ukončené vzdelanie učňovské a stredné odborné bez maturity, stredné vzdelanie s maturitou má 32,19 % obyvateľov. Vysokoškolsky vzdelané obyvateľstvo je na úrovni 11,30 %. V rámci vysokoškolského vzdelania ukončilo štúdium najviac obyvateľov v odbore technické vedy a náuky. V študijnom odbore prírodné vedy a zdravotníctvo skončilo najmenej absolventov vysokoškolského vzdelania. Stav vzdelanostnej štruktúry udáva tabuľka č. 5, pričom údaje sú z roku 2011, kedy sa uskutočnilo sčítanie obyvateľov.

Percentuálne vyjadrenie vzdelanostnej štruktúry v obci Pažiť zaznamenáva graf č. 7 s výnimkou nezisteného typu ukončeného vzdelania a s výnimkou obyvateľov bez školského vzdelania. V obci Pažiť má najvyššie dosiahnuté vzdelanie na úrovni úplné stredné odborné s maturitou najväčší počet obyvateľov. Najmenej obyvateľov má dosiahnuté vzdelanie na úrovni vysokoškolské doktorandské.

Graf č. 7: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v percentuálnom vyjadrení

Zdroj: vlastné spracovanie

Vývoj náboženskej štruktúry obyvateľstva Slovenska bol ovplyvnený do veľkej miery kresťanstvom, a preto za posledných 130 rokov na našom území prevažujú kresťanské konfesie. Náboženská štruktúra Slovenska v medzivojnovom období bola výsledkom dlhodobého historického vývoja. Viac ako dvojtretinovou väčšinou tu prevažovalo rímskokatolícke obyvateľstvo, ktoré bolo rozšírené najmä medzi obyvateľstvom československej, ale z časti i maďarskej národnosti.

V obci Pažiť sa v rámci sčítania obyvateľstva v roku 2011 k rímskokatolíckej cirkvi hlásilo 285 obyvateľov, čo predstavuje 70,02 %. Druhá najvyššia časť z hľadiska náboženskej štruktúry je tvorená obyvateľmi bez vierovyznania, pričom predstavovala 15,23 %. K evanjelickej cirkvi augsburského vierovyznania sa hlásilo 6 obyvateľov, pričom ide o 1,47 %.

Tabuľka č. 6: Náboženská štruktúra v obci Pažiť v roku 2011

Vierovyznanie	SPOLU
Rímskokatolícka cirkev	285
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	6
Gréckokatolícka cirkev	2
Starokatolícka cirkev	1
Bez vyznania	62
Iné	3
Nezistené	48
SPOLU	407

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín, údaje zo sčítania obyvateľstva

Obyvateľstvo je z hľadiska národnostnej skladby heterogénne, s prevahou obyvateľov slovenskej národnosti. K slovenskej národnosti sa hlási 93,37 %. Podľa aktuálneho Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2013 predstavuje v obci podiel etnických Rómov 10,8 %. K rómskej národnosti sa však hlási nulový počet obyvateľov.

Tabuľka č. 7: Národnostná štruktúra v obci Pažiť v roku 2011

Národnosť	SPOLU
Slovenská	380
Česká	2
Nezistené	25
SPOLU	407

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín, údaje zo sčítania obyvateľstva

A.1.5 Trh práce a sociálna situácia

Nízka výkonnosť a produktivita ekonomických subjektov na Slovensku výrazne „prispeva“ k prehlbovaniu problémov na trhu práce, osobitne k nedostatočnému dopytu po práci (vyjadreného počtom existujúcich pracovných príležitostí). Neustále značné (a v ostatných rokoch rastúce) zaostávanie dopytu po práci za ponukou práce (ktorá je daná počtom ekonomicky aktívneho obyvateľstva) spôsobuje na trhu práce SR pretrvávanie chronickej nerovnováhy.

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Pažiť počas rokov 2007 – 2014 stúpala, ale aj klesala. Najhoršia situácia bola v roku 2011. V roku 2014 bol počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie 29, pričom oproti roku 2013 ide o pokles počtu uchádzačov o zamestnanie. V tabuľke č. 8 je uvedený počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie. Tieto hodnoty sú zobrazené aj v grafe

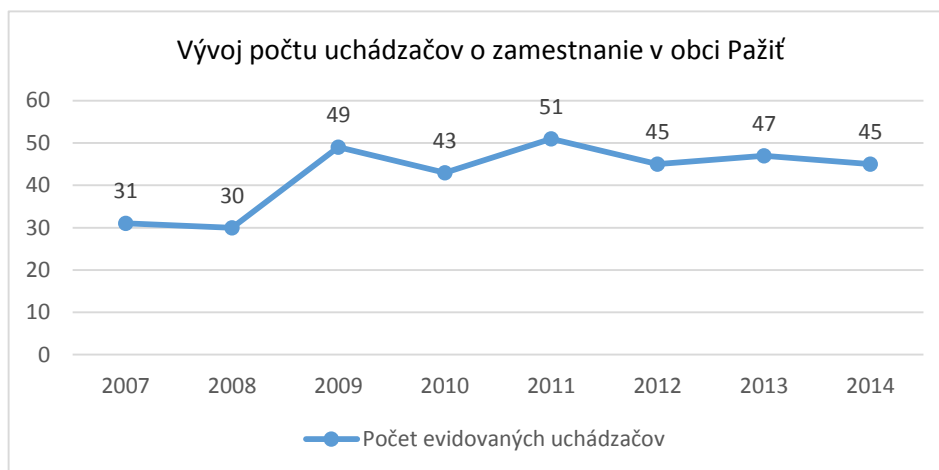
č. 8, ktorý znázorňuje vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v rokoch 2007 – 2014.

Tabuľka č. 8: Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Pažiť

	muži	ženy	spolu
2007	21	10	31
2008	17	13	30
2009	33	16	49
2010	30	13	43
2011	38	13	51
2012	31	14	45
2013	33	14	47
2014	29	16	45

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Graf č. 8: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v obci Pažiť v rokoch 2007 – 2014

Zdroj: vlastné spracovanie

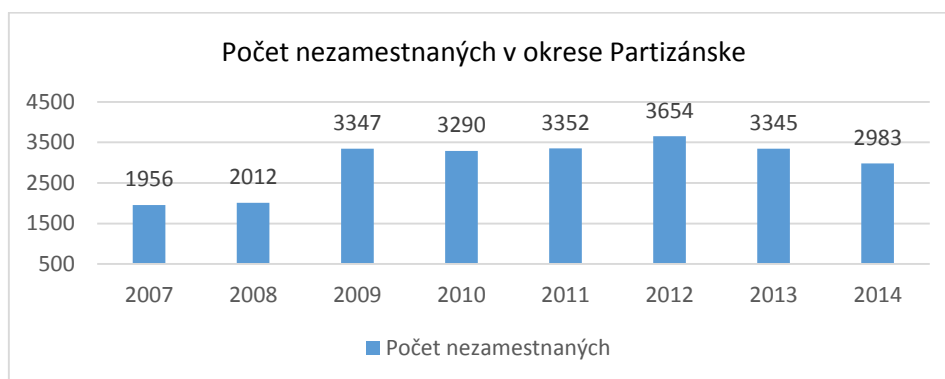
Situácia v okrese Partizánske bola podobná ako v obci Pažiť. V sledovanom období počet uchádzačov o zamestnanie stúpala aj klesala. Najhoršia situácia bola v roku 2012. Najmenej uchádzačov o zamestnanie bolo v roku 2007. Počet uchádzačov o zamestnanie zaznamenáva tabuľka č. 9.

Tabuľka č. 9: Počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Partizánske v období 2007-2014

	muži	ženy	spolu
2007	982	974	1956
2008	1 021	991	2 012
2009	1 831	1 516	3 347
2010	1 782	1 508	3 290
2011	1 848	1 504	3 352
2012	1 943	1 711	3 654
2013	1 741	1 604	3 345
2014	1 564	1 419	2 983

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Graf č. 9: Vývoj v počte nezamestnaných v okrese Partizánske v rokoch 2007 - 2014

Zdroj: vlastné spracovanie

Mieru neschopnosti hospodárstva využívať všetky zdroje práceschopného obyvateľstva, ktoré má k dispozícii, vyjadrujeme ako mieru nezamestnanosti. Miera nezamestnanosti patrí k dôležitým ukazovateľom výkonnosti národného hospodárstva. Rozsah nezamestnanosti sa v bežnej hospodárskej praxi meria zvyčajne dvomi spôsobmi.

- Počtom nezamestnaných osôb
- Percentuálnou mierou nezamestnanosti

Percentuálna miera nezamestnanosti sa vypočíta ako pomer počtu nezamestnaných osôb, ktoré sa aktívne snažia získať zamestnanie a sú schopní to preukázať, a celkového počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva vyjadrený v percentách. Prejavom z výraznejšie sa nerovnováhy je rastúca miera nezamestnanosti, navyše pri doznievajúcej prezamestnanosti v niektorých sférach (napríklad vo verejnej správe a vo vládou kontrolovaných podnikoch). Bariérami relatívne rýchleho riešenia vysokej miery nezamestnanosti je nielen nízka výkonnosť ekonomiky, ale aj problémy súvisiace s kvalitou a motiváciou pracovných síl, neprispôsobilosť značnej časti populácie, ako aj systémové deformácie na trhu práce.

Miera evidovanej nezamestnanosti v obci Pažiť (na základe výpočtu v rámci sčítania obyvateľov) v roku 2011 bola 26,42%. Podľa ÚPSVaR Partizánske bola miera nezamestnanosti k 10.09.2015 v obci Pažiť 10,50 %. Môžeme konštatovať, že ide o pokles oproti roku 2011. Čo sa týka národnej úrovne miera evidovanej nezamestnanosti na Slovensku dosiahla na konci júna roka 2015 hodnotu 11,55 %. V porovnaní s koncom mája ide o nárast o 0,07 percentuálneho bodu. Medziročne sa evidovaná miera nezamestnanosti v júni znížila o 1,23 percentuálneho bodu. Počet disponibilných uchádzačov o zamestnanie v SR dosiahol v roku 2015 na konci júna 311 423 osôb. Oproti koncu mája ide o nárast o 1 898 ľudí. Medziročne množstvo uchádzačov, ktorí mohli okamžite nastúpiť do práce, kleslo v júni o 33 590 osôb.

V snahe o zníženie nezamestnanosti obec aktívne participuje aj v projektoch vyhlásených ústredím ÚPSVaR pri vytváraní dočasných pracovných miest. Obec spolupracuje rovnako aj pri aktívnej politike trhu práce. Obec dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb, najmä na údržbu verejných priestranstiev.

A.1.6 Hospodárska základňa

Nehnutelnosti sa členia podľa druhov pozemkov (kultúr) na poľnohospodársku pôdu a nepoľnohospodársku pôdu. Pre jednotlivé druhy pozemkov (kultúr) sa používajú tieto označenia:

a) pri poľnohospodárskej pôde orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty

b) pri nepoľnohospodárskej pôde lesný pozemok, vodná plocha, zastavaná plocha a nádvorie, ostatná plocha.

V tabuľke č. 10 je uvedené rozdelenie poľnohospodárskej pôdy a jej percentuálne vyjadrenie v rámci celkovej výmery územia obce a v rámci poľnohospodárskej pôdy. Najväčšiu časť poľnohospodárskej pôdy tvorí orná pôda. Najmenšiu časť poľnohospodárskej pôdy tvorí trvalý trávny porast. V obci Pažiť sa nenachádza chmeľnica, vinica a ovocný sad.

Tabuľka č. 10: Rozdelenie poľnohospodárskej pôdy v rámci celkovej výmery územia obce v m² v roku 2014

Rok	Celková výmera územia obce - mesta	Poľnohospodárska pôda - spolu	Poľnohospodárska pôda - orná pôda	Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	Poľnohospodárska pôda - vinica	Poľnohospodárska pôda - záhrada	Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast
2014	3 062 460	1 832 240	1 646 561	0	0	119 416	0	66 263
(%)	100%	59,83%	53,77%	0%	0%	3,90%	0%	2,16%

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Tabuľka č. 11 zachytáva rozdelenie nepoľnohospodárskej pôdy. V rámci nej najväčšiu časť tvoria lesné pozemky. Naopak najmenšiu časť tvorí vodná plocha.

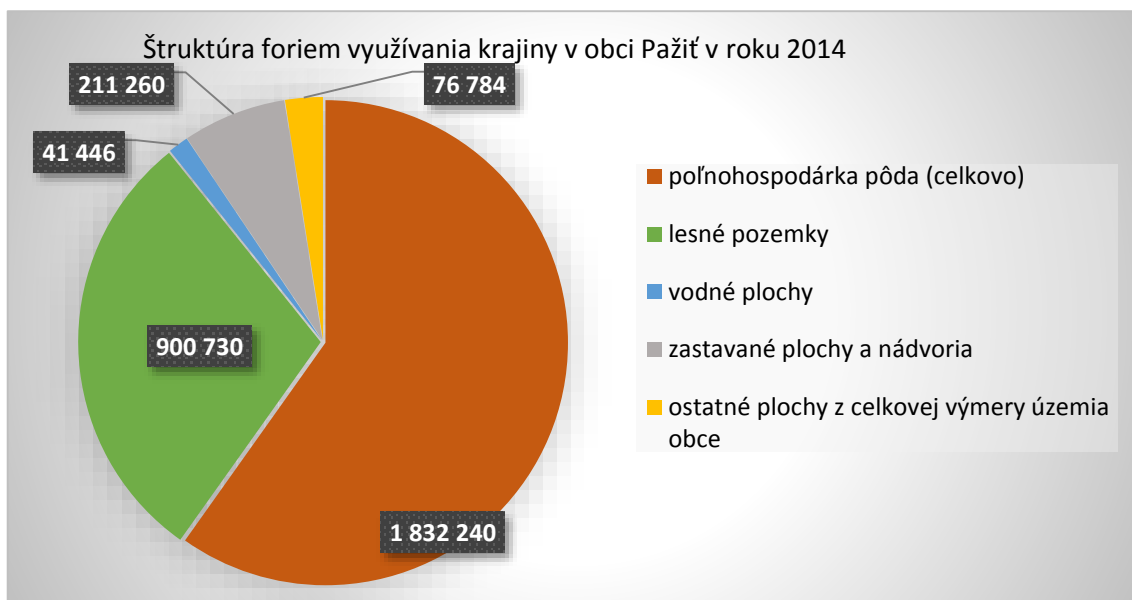
Tabuľka č. 11: Rozdelenie nepoľnohospodárskej pôdy v rámci celkovej výmery územia obce v roku 2014

Rok	Celková výmera územia obce	Nepoľnohospodárska pôda SPOLU	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatná plocha
2014	3 062 460	1 230 220	900 730	41 446	211 260	76 784
(%)	100%	40,17%	29,41%	1,35%	6,90%	2,51%

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Graf č. 9 znázorňuje štruktúru foriem využívania krajiny. Prevláda poľnohospodárska pôda, ktorá sa v obci Pažiť nachádza na území s rozlohou 1 832 240 m², čo predstavuje 59,83 %. Nepoľnohospodárska pôda predstavuje z celkovej výmery územia obce 40,17 %. Poľnohospodárska pôda je väčšinou charakterizovaná určitou vrstvou úrodnej pôdy na poliach - ornice.

Graf č. 10: Štruktúra foriem využívania krajiny v obci Pažiť v roku 2014

Zdroj: vlastné spracovanie

Ekonomicko-hospodárska charakteristika regiónu

Ekonomický potenciál Trenčianskeho samosprávneho kraja predstavuje spolupôsobenie v kraji sa nachádzajúceho kapitálu, ľudských zdrojov a prírodných daností za účelom výroby produkcie, poskytovania služieb. Hospodársky rozvoj v posledných rokoch jednotlivých okresov Trenčianskeho kraja má osobitné regionálne špecifiká. Dôvodom je predovšetkým rozdielna ekonomická základňa okresov, ako aj rozdielna vybavenosť územia infraštruktúrou. Okres Partizánske dosahuje ekonomickú úroveň nižšiu ako je priemer Slovenska.

Z priemyselných odvetví je v okrese Partizánske rozvinutý obuvnícky priemysel, v menšej miere kožiarsky priemysel, výroba stavebných hmôt a stavených prvkov a strojársky priemysel. Jednotlivé priemyselné odvetvia sú zastúpené nasledovnými podnikmi:

- obuvnícky a kožiarsky priemysel - Jela Produkt, s.r.o. Partizánske, Bacou-Dalloz, s.r.o. Partizánske, Rialto, s.r.o. Partizánske
- ľahký priemysel – Partizánske Building Components-SK s.r.o. – výrobný závod spoločnosti VELUX, Honeywell Safety Products Partizánske s.r.o. - osobné ochranné pracovné prostriedky
- gumársky priemysel - ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o., VIPO a.s., NOVESTA, a.s. Partizánske

Obec Pažiť bola dlhodobo administratívne spojená s okresným sídlom Topoľčany spadajúcim do Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktoré je od obce vzdialené cca 9 km.

V okrese Topoľčany dominuje potravinársky a drevospracujúci priemysel, elektrotechnický, odevný a textilný priemysel.

Jednotlivé priemyselné odvetvia sú zastúpené nasledovnými podnikmi:

- potravinársky priemysel – HYZA, a.s. Topoľčany, Pivovary Topvar, a.s. Topoľčany, Topoľčianske pekárne a cukrárne, TOPLIMO, a.s. Topoľčany
- drevospracujúci priemysel a nábytkársky priemysel – Decodom, spol. s r.o. Topoľčany a expedično - logistické centrum a Dom nábytku v Krušovciach
- elektrotechnický priemysel – SEWS Slovakia, s.r.o.(výroba káblov), ELEKTROKARBON, a.s. Topoľčany
- odevný a textilný priemysel – OZETA NEO, a.s. Topoľčany

Ekonomicko-hospodárska charakteristika obce

V obci pôsobí niekoľko podnikateľských subjektov. Vo väčšine prípadov sa jedná o malých a drobných podnikateľov a živnostníkov, ktorý sa orientujú predovšetkým na poskytovanie služieb občanom v obci. Významným miestnym ekonomickým subjektom je

Počet právnických osôb bol v roku 2014 v obci Pažiť 10, z toho bolo 8 ziskových a 2 neziskové. V rámci sledovaného obdobia ide o nárast počtu právnických osôb. Tabuľka č. 12 udáva jednotlivé počty právnických osôb v obci.

Tabuľka č. 12: Právnické osoby v obci Pažiť

Ukazovateľ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	9	9	8	8	8	10	10	10
Právnické osoby ziskové	7	7	6	6	6	8	8	8
Právnické osoby neziskové	2	2	2	2	2	2	2	2

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Počet fyzických osôb v obci Pažiť v roku 2014 bol 32, pričom ide o nárast v rámci sledovaného obdobia. V roku 2014 boli traja občania registrovaní ako samostatne hospodáriaci roľník. Živnostníkov bolo 26, slobodné povolanie vykonávali 3 obyvatelia. Tabuľka č. 13 zachytáva počet fyzických osôb za roky 2007-2014.

Tabuľka č. 13: Fyzické osoby v obci Pažiť

Ukazovateľ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	27	30	34	32	27	29	32	32
Živnostníci	22	26	29	27	21	22	25	26
Slobodné povolania	1	1	2	2	2	3	3	3
Samostatne hospodáriaci roľníci	4	3	3	3	4	4	4	3

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Klasifikácia ekonomických činností a odvetví sa používa na rôzne štatistické účely, na účely štátnej štatistiky, pri zostavovaní národných účtov, vymedzenie daní, cenovej regulácii, kategorizáciu odpisov majetku, odvodoch do štátneho rozpočtu a ďalších. Každá organizácia alebo podnik sa v rámci svojich aktivít v národnom hospodárstve zaraďuje do jednej alebo viacerých kategórií. Kategórie sú v klasifikáciách členené viacstupňovo, zvyčajne na odvetvia, ďalej na triedy, podtriedy, skupiny, podskupiny, oddiely a pododdiely. V tabuľke č. 14 je uvedených prvých 5 odvetví, v ktorých sú zamestnaní obyvatelia obce.

Tabuľka č. 14: TOP 5 odvetví hospodárstva, v ktorých pracovali obyvatelia obce Pažiť v roku 2011

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			Z toho dochádza do zamestnania
	muži	ženy	spolu	
Výroba kože a kožených výrobkov	8	16	24	23
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	4	11	15	13
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	6	6	12	10
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	3	9	12	8
Vzdelávanie	2	8	10	5

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín, údaje zo sčítania obyvateľstva v roku 2011

A.1.7 Občianska vybavenosť

Vybavenosť verejná (nekomerčná)

Školstvo

Obec Pažiť prevádzkuje jedno školské zariadenia: materskú školu (počet detí k 1.9.2015: 21). V nasledujúcej tabuľke sa nachádzajú údaje o tomto školskom zariadení v období 2007 – 2015.

Tabuľka č. 15: Údaje o materskej škole v obci Pažiť

	Počet detí	Kapacita MŠ	Počet pedagogických zamestnancov	Počet THP	Počet tried v MŠ
2007	14	24	2	1	1
2008	15	24	2	1	1
2009	11	24	2	1	1
2010	13	24	2	1	1
2011	19	24	2	1	1
2012	23	24	2	1	1
2013	22	24	2	1	1
2014	22	24	2	1	1
2015	21	24	2	1	1

Zdroj: OcÚ Pažiť

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko, ani ordinácia praktického lekára. Obyvatelia môžu využívať zdravotnícke služby v susednej obci Veľké Uherce, ktorá je spádovou obcou v tejto oblasti. Najbližšia nemocnica sa nachádza v katastri obce Malé Kršteňany, Nemocnica na okraji mesta Partizánske, ktorá je od obce vzdialená 3,2 km. Najbližšia pohotovosť sa nachádza taktiež v meste Partizánske. Nemocnica Bánovce nad Bebravou je od obce Pažiť vzdialená 23,9 km.

Sociálna starostlivosť

Obec zabezpečuje sociálne služby pre svojich obyvateľov sama. V súčasnosti neposkytuje opatrovateľskú starostlivosť. V obci sa nenachádza domov dôchodcov ani domov sociálnych služieb. Obec plánuje so zriadením stacionáru v budove materskej školy.

Komerčná a ostatná vybavenosť

Kultúrne zariadenia

Kultúra v obci je samozrejmom a nevyhnutnou podmienkou ponuky plnohodnotného kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu. Na uskutočňovanie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci kultúrny dom. Budova má kapacitu 150 osôb a v súčasnosti je aj aktívne využívaná. V obci sa nachádza knižnica s 3131 knižnými titulmi.

Sakrálna architektúra

V obci Pažiť sa nachádza rímsko-katolícky kostol sv. Dominika Savia, ktorý bol postavený v roku 1991.

Historické a kultúrne pamiatky

V obci sa nenachádzajú pamiatky registrované v registri nehnuteľných NKP. (Zdroj: Pamiatkový úrad SR)

Telovýchova

Obyvatelia majú v obci obmedzené možnosti športového vyžitia. K dispozícii je predovšetkým futbalové ihrisko, ktoré je intenzívne využívané. V obci sa nachádza aj viacúčelové ihrisko s volejbalovým, basketbalovým, tenisovým ihriskom. V zimných mesiacoch slúži ako ľadová plocha. V obci sa nachádza futbalový klub pre dospelých, dorast a žiakov. Obec v budúcnosti plánuje rozšíriť možnosti športovej infraštruktúry a zrekonštruovať súčasnú infraštruktúru, najmä futbalové ihrisko. V oblasti športových aktivít, ktoré sa neviažu na vybudovanú (resp. absentujúcu) športovú infraštruktúru, obec a jej okolie ponúka široké možnosti. V letných mesiacoch ide predovšetkým o cykloturistiku, pešiu turistiku, poľovníctvo či rybolov.

Obchod a služby

V obci sa nachádza niekoľko živnostníkov zaoberajúcich sa autodopravou, výrobou plastových okien, výrobou pekárenských výrobkov, službami cestovného ruchu, kaderníckymi službami. Z vybraných služieb verejnej infraštruktúry sa v obci nachádza predajňa potravinárskeho a zmiešaného tovaru, pohostinské odbytové stredisko a kaderníctvo. V obci nie je pošta.

Verejné stravovanie a ubytovanie

V súčasnosti sa v obci nenachádza reštauračné ani stravovacie zariadenie.

A.1.8 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor

V obci Pažiť funguje klubová činnosť, pričom obyvatelia obce sú členmi rôznych spoločenských združení, v ktorých vyvíjajú aktivity podporované obcou v prospech kultúrno-spoločenského života obce, rozvoja tradícií a spolkovéj činnosti, ku ktorej významne prispieva Dom kultúry. Okrem spoločenských združení majú dlhodobú tradíciu v obci aj športové kluby. Z pravidelných kultúrnych akcií sa v obci usporadúvajú slávnosti pri príležitosti dňa detí, dňa matiek, sadenia mája, posedenia s dôchodcami, pochovávanie basy a pod.

Kluby, združenia, spolky v obci:

- Jednota dôchodcov Slovenska
- Skupina Šípky

Tradície, podujatia pravidelného charakteru, miestne zvyky a výrobky:

- Oslavy Dňa matiek, Dňa detí
- Stavanie mája
- Október – mesiac úcty k starším
- Pochovávanie basy
- Mikuláš

Športové kluby a oddiely:

- Telovýchovná jednota Pažiť
- Spinning
- Ketlbel

Obec je členom Regionálneho združenia miest a obcí regiónu Stredné Ponitrie (RZMO Stredné Ponitrie), ktoré bolo založené cieľom chrániť práva a záujmy obcí, zjednocovať ich postup pri vykonávaní úloh zverených obciam, aktívne vplývať na rozvoj samosprávnych funkcií a navrhovať prostredníctvom Združenia miest a obcí Slovenska alebo samostatne ústredným orgánom štátnej správy riešenie kompetenčných problémov medzi samosprávou a štátnou správou.

Obec je členom Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie o. z., ktorá bola založená v roku 2008. Ide o verejno-súkromné partnerstvo, v ktorom majú svoje zastúpenie podnikatelia, verejná správa, poľnohospodárske a lesnícke subjekty, mladí ľudia, ženy a iní dôležití aktéri na miestnej úrovni. MAS funguje na princípoch prístupu LEADER.

A.1.9 Bývanie a bytový fond

Funkcia bývania v obci je zastúpená rodinnými domami, pričom prevyšujú bytové domy. V obci Pažiť sa v roku 2011, kedy prebehlo sčítanie obyvateľstva, nachádzalo 260 domov, z toho najviac bolo trvalo obývaných domov a najmenej bolo domov určených na rekreáciu. Počet bytových jednotiek bol 298, čo predstavuje 53,41 % z celkového počtu domov a bytov.

Podrobnejší stav domového a bytového fondu v obci sa nachádza v tabuľkách, ktoré sú súčasťou príloh, pričom taktiež ide o údaje z roku 2011. V obci Pažiť je v súčasnosti evidovaných 200 objektov so súpisným číslom (stav k 10.09.2015).

Tabuľka č. 17: Domový a bytový fond v obci Pažiť v roku 2011

133 rodinných domov	122 domov trvalo obývaných
	10 domov trvalo neobývaných
	1 domov určených na rekreáciu
	0 domov s nezistenou obývanosťou
140 bytových jednotiek	128 bytových jednotiek trvalo obývaných
	12 bytových jednotiek trvalo neobývaných
	0 bytové jednotky s nezistenou obývanosťou

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

A.1.10 Dopravná a technická infraštruktúra

Cesty, miestne komunikácie, chodníky a parkoviská

Obec leží neďaleko prepojenia s ostatným územím SR a susednými štátmi v smere východ — západ cestou I/64 (štátna hranica SR/MR — Komárno — Nové Zámky — Nitra - Topoľčany - hranica kraja NR/TN, s napojením na diaľnicu D1). Hlavnú komunikačnú kostru v záujmovom území obce tvorí št. cesta I/64, ale i trasa obslužnej komunikácie s miestnymi komunikáciami, ktorými sú obe štátne cesty navzájom prepojené v smere na obec Veľké Uherce. Katastrom obce prechádza cesta tretej triedy – III/064093. Dôležitý ťah cesty I/64 a E572 prepája región v západo - východnom smere do Stredoslovenského kraja. V obci nie sú žiadne dopravné zariadenia ani prevádzky pre služby motoristom. Najbližšia čerpacia stanica PHM je v okresnom meste Partizánske, obdobne i malé servisy a opravovne. Kompletné služby a predajne pre motoristov sú v okresnom meste.

Cestná sieť v okolí obce je, podľa charakteru, delená na štátne cesty a miestne komunikácie, ktoré obhospodaruje a spravuje obecný úrad Pažiť. Štátne cesty sú podľa správneho členenia rozdelené na I., II., III. triedy. Celková dĺžka miestnych komunikácií v obci je 6 km. V dôsledku zlých poveternostných vplyvov a nadmerného využívania bude v krátkom období potrebná ich čiastočná, v dlhšom časovom horizonte komplexná rekonštrukcia. Najbližšia obec vo východnom smere je obec Oslany, od obce je vzdialená 3,7 km po ceste II. triedy. Smerom na západ sú najbližšou obcou Malé Uherce, ktoré sú vzdialené 3,2 km.

Tabuľka č. 18: Stav objektov na miestnych komunikáciách

		Dĺžka komunikácií (km)	Plocha (m ²)
Cestné komunikácie I. – III. triedy spolu			
Z toho	I. triedy		
	II. triedy		
	III. triedy	2,5	15.000
Miestne komunikácie		3,5	25 000
Námestia			800
Parkoviská		-	-

Zdroj: OcÚ Pažiť

Doprava

Na území obce sú obojstranné autobusové zastávky. Hromadnú prepravu obyvateľov obce zabezpečuje autobusová doprava - dopravný závod SAD Prievidza prímestskými linkami. Priemerná dostupnosť zastávok pre cestujúcich je dobrá, maximálna dostupná vzdialenosť je cca 500 m. Súčasná frekvencia autobusových spojov je nepostačujúca, vzhľadom na predpokladaný nárast počtu obyvateľov i na zvyšujúci sa stupeň automobilizácie aj na vidieku.

Obyvatelia majú možnosť využiť aj diaľkové linky smerom na mesto Rožňava, Bánovce nad Bebravou, Trenčín, Prievidza. Frekvenciu autobusového spojenia diaľkových liniek možno považovať za primeranú, vzhľadom na veľkosť obce.

Obyvatelia obce môžu taktiež využiť aj vlakové spojenie v obci Veľké Uherce. Intravilánom obce Pažiť neprechádza železničná trať. Priamy spoj premáva z Veľkých Uheriec do mesta Partizánske a do mesta Prievidza. Do mesta Bánovce nad Babravou premáva spoj s prestupom. Z obce Veľké Uherce do mesta Prievidza premáva denne 12 spojov, počas víkendu premáva 8 spojov.

Najbližšie letisko sa nachádza v meste Prievidza. Letisko v súčasnosti využívajú rôzni záujemcovia zo Slovenska, ako i zo zahraničia. Využitie je rôznorodé, na turistické, výcvikové alebo podnikateľské účely, ale aj pre potreby rýchlej zdravotníckej pomoci.

Kanalizácia a likvidácia odpadových vôd

Verejná kanalizácia v obci nie je vybudovaná. Likvidácia odpadových vôd z rodinných domov je riešená pomocou akumulácie v žumpách a odvozom vo fekálnych vozoch. Jestvujúci stav týchto zberných nadrží splaškových vôd je v nevyhovujúcom stave a splaškové vody vo väčšej miere presahujú do podlažia a ohrozujú kvalitu spodných vôd. Žumpy si niektorí majitelia vyprázdňujú na vlastné pozemky, alebo sú vyvážane na polia. Tento spôsob likvidácie splaškových vôd je pre zdravie obyvateľstva v obci nevyhovujúci. Splaškové vody poľnohospodárskeho družstva sa riešia skladovaním a potom odvozom na poľnohospodársku pôdu a jej hnojenie. Uvažuje sa s odkanalizovaním obce do vlastnej čističky odpadových vôd. Ako recipient na vyčistené odpadové vody bude slúžiť ČOV Veľké Bielice (Projekt „ČOV Sever“). Obec je odkanalizovaná dažďovou kanalizáciou na 70 %.

Tabuľka č. 19: Množstvo vyprodukovaného odpadu v tonách za rok v obci Pažiť

	TKO	Papier	Plasty	Sklo	Kovy	Komp. Obaly	Pneumatiky	Vyradené el. zariadenia
2007	138,80	5,04	1,79	2,90	0,08	0,11	0,46	1,52
2008	137,25	4,24	2,13	4,24	0,24	0,19	-	0,29
2009	97,52	0,46	2,12	3,68	0,13	0,28	-	0,74
2010	66,78	0,55	2,47	4,86	0,68	-	3,78	0,46
2011	92,50	1,47	3,36	7,22	0,49	-	-	0,65
2012	99,55	0,66	3,27	4,92	0,29	-	-	0,76
2013	104,60	-	2,78	4,45	0,82	-	-	0,56
2014	123,51	0,71	3,03	4,40	0,20	-	-	0,81

Zdroj: OcÚ Pažiť

Zásobovanie elektrickou energiou

Na území obce Pažiť nachádzajú vzdušné a zemné NN a VN vedenia. V katastrálnom území Pažite (východná strana/mimo obce/ za št. cestou smer Prievidza - Topoľčany) prechádza existujúce 220 kV vedenie č. 274, Bystričany — Križovany. V tej istej lokalite je plánované 400kV vedenie Horná Ždaňa — Slovenská uhoľná elektrárň Nováky, s. r. o. — Bošáca. Existujúce 220kV vedenie č. 274 Bystričany — Križovany je mimo zástavby, riešenej v územnom pláne. Plánované 400kV vedenie Horná Ždaňa — Slovenska uhoľná elektrárň Nováky, s. r. o. — Bošáca po vybudovaní bude prechádzať zástavbou, riešenou v územnom pláne (lokalita za záhradami, a lokalita pri obci Oslany). Z toho dôvodu je potrebné dodržať ustanovenia zákona 656 (Zákon o energetike) z 10/2004, §36 Ochranné pásma. Dodávka elektrickej energie pre riešené územie obec Pažiť je zabezpečovaná z existujúcej vzdušnej 22 kV prípojky z VN č. 261. Na uvedenú linku je pripojených 3 ks 22/0,4kV trafostaníc, z ktorých sú 2 ks distribučné trafostanice a 1 ks jednoúčelová trafostanica. Uvedené trafostanice zásobujú súčasnú bytovú a poľnohospodársku zástavbu v obci Pažiť.

Umiestnenie a výkony existujúcich 22/0,4 kV distribučných trafostaníc:

- TS 1 160 kVA stožiarová trafostanica obec Pažiť/severná strana
- TS 2 — 160 kVA kiosková trafostanica obec Pažiť/ južná strana
- TS1 + TS2 = 320 kVA.

Umiestnenie a výkon 22/0,4 kV jednodielovej trafostanice:

- TS 3 — 400kVA trafostanica obec Pažiť areál Poľnohospodárke družstvo podielnikov sa sídlom vo Veľkých Uherciach

Trafostanice TS1 a TS2 sú v užívaní podniku Západoslovenská energetika, a. s. RSS Sever Trenčín, závod Partizánske, časti Veľké Bielice a v súčasnosti je stav napätových pomerov v obci pomerne vyhovujúci.

Zásobovanie pitnou vodou

V obci je vybudovaný vodovod na pitnú a požiaru vodu. V súčasnosti je obec zabezpečená vodovodnou infraštruktúrou na 100 %. Vodným zdrojom sú 2 veľkokapacitné vodné zdroje (pramene), umiestnené nad obcami Kolačno, resp. Veľké Uherce. Z týchto zdrojov je vedené spoločné potrubie vodovodu, z ktorého sú napojené príslušné obce. Výtlačné potrubie pre obec Pažiť je napojené v šachte, ktorá je vybudovaná na výtlačnom potrubí do Partizánskeho a vedené kolmo na štátnu cestu Prievidza – Partizánske, resp. železničnú trať. Rozvod pitnej vody je zabezpečovaný potrubím DN 125 mm. Vodovod je bez závad. Obec má vybudované požiarne hydranty DN 800 mm. Na verejný vodovod je napojených 100 % obyvateľov.

Zásobovanie plynom

Obec je plynofikovaná. V obci je zabudovaná existujúca regulačná stanica plynu RS 3000 2,5 MPa/0,1 MPa s celkovým výkonom 3000 m³/hod., ktorá zároveň slúži aj pre obec Malé Kršteňany. Na

existujúce STL plynovody z ocele o prevádzkovom pretlaku 0,1 Mpa je v obci Pažiť napojených 130 rodinných domov.

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie v obci je riešené výbojkovými svietidlami (72 W žiarivky), ktoré sú umiestnené na betónových podporných stĺpoch na oceľových konzolách. Vodiče sú z AlFe. Ovládanie verejného osvetlenia je možné z obecného úradu. V budúcnosti sa uvažuje s výmenou svietidiel verejného osvetlenia. Navrhuje sa rozšíriť sieť verejného osvetlenia do novo navrhovaných ulíc pre bytovú výstavbu a predĺženie verejného osvetlenia.

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OU je rozvod vedený na oceľových stožiaroch, na ktorých sú upevnené reproduktory, tak aby nevznikali zázneje. Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN.

A.1.11 Hospodárenie obce a štruktúra samosprávy

Realizáciou koncepcie fiškálnej decentralizácie samospráv sa od roku 2005 výrazne zmenilo financovanie obcí. Reforma priniesla prechod od poskytovania dotácií samospráve zo štátneho rozpočtu k financovaniu kompetencií prostredníctvom daňových príjmov. Nový systém financovania prináša väčšiu voľnosť pri nakladaní s financiami v obecnom rozpočte, no súčasne kladie väčšie nároky na finančné riadenie obce. Pôvodný systém rozdeľovania prostriedkov podľa počtu obyvateľov ako jediného kritéria nahradil systém 4 kritérií pre určenie podielu obce na výnose dane z príjmov (počet obyvateľov s trvalým pobytom v obci, upravený veľkostným koeficientom, počet detí, ktoré v obci chodia do štátnych predškolských a školských zariadení, počet obyvateľov v dôchodkovom veku). Ďalšie zmeny sa týkajú miestnych daní a poplatkov. Obce ďalej získali väčšie právomoci pri určovaní sadzieb dane z nehnuteľností.

Obec hospodári s vyrovnaným rozpočtom. Rozpočet na rok 2015 počíta s príjmami na 120 103,55 Eur a výdavkami 120 103,55 Eur (04.05.2015).

V štruktúre príjmov prevládajú cudzie zdroje (transfery zo štátneho rozpočtu) nad vlastnými zdrojmi (miestne dane a poplatky). Značná časť výdavkov smeruje na zabezpečenie bežnej prevádzky obce, obecného úradu a vzdelávacích zariadení, predovšetkým na pokrytie mzdových nárokov a nákladov na energie.

Z analýzy vyplýva, že obecný rozpočet neposkytuje príliš veľký priestor pre financovanie rozvojových zámerov. Je preto potrebné uchádzať sa aj o získanie externých zdrojov – súkromných investícií, grantov a príspevkov z podporných programov, najmä na realizáciu náročnejších investičných projektov.

V tabuľke č. 20 sa nachádza hodnotenie finančného zdravia v obci Pažiť počas rokov 2011 a 2014. Finančné zdravie mesta, obce alebo VÚC vypovedá o tom, do akej miery je hospodárenie udržateľné a či príslušnému mestu, obci alebo VÚC hospodárenie spôsobuje, alebo nespôsobuje problémy. Finančné zdravie je jedno číslo v intervale 0 (najhoršie) až 6 (najlepšie), nezávislé od roku, a počíta sa kombináciou piatich vybraných indikátorov finančnej stability: Celkového dlhu, Dlhovej služby, Záväzkov neuhradených 60 a viac dní po lehote splatnosti, Okamžitej likvidity a Základnej bilancie.

Skóre za "dlhovú službu" v rámci finančného zdravia sa počíta v dvoch krokoch. V prvom kroku sa vypočíta vážený priemer hodnôt dlhovej služby za najnovší dostupný rok a tri roky, ktoré mu predchádzali, s váhami postupne 4, 3, 2 a 1. Ak nie je skóre za niektoré z týchto rokov dostupné, príslušný rok sa neberie do úvahy. V druhom kroku sa pre túto priemernú hodnotu dlhovej služby vypočíta jej skóre v intervale 0 až 6, presne podľa metodiky pre výpočet skóre indikátora finančnej stability Dlhová služba.

Ako vyplýva z tabuľky č. 20 obec Pažiť mala počas rokov 2011 – 2014 výborné finančné zdravie. V hodnotení dosiahla obec číslo 5,2 zo 6.

Základná bilancia obce (VÚC) je počítaná ako $(\text{bežné príjmy} + \text{kapitálové príjmy} - \text{bežné výdavky} - \text{kapitálové výdavky}) / (\text{bežné príjmy} + \text{kapitálové príjmy})$. Ukazovateľ informuje, či samospráva hospodárila prebytkovo alebo deficitne z pohľadu bežného a kapitálového účtu ako celku. Vypovedá teda o tom, ako dokáže samospráva pokrývať svoje bežné výdavky (chod samosprávy) a kapitálové výdavky (zveľaďovanie majetku) zo svojich bežných príjmov (napr. daňové príjmy) a kapitálových príjmov (napr. predaj majetku). Ak je základná bilancia obce (VÚC) na úrovni nižšej alebo rovnaj ako -15 %, je jej pridelené skóre 0. So zlepšujúcou sa základnou bilanciou pridelené skóre, vzhľadom na klesajúce riziko pre obec (VÚC), lineárne rastie. Pri základnej bilanci na úrovni 0 % je skóre rovné 3 (stred škály) a pri hodnote rovnaj alebo vyššej ako +15 % je pridelené skóre 6. Inak povedané, ak je základná bilancia kladná, obec (VÚC) získava skóre väčšie ako 3 (podľa dosiahnutého výsledku). V opačnom prípade je pridelené skóre v spodnej polovici škály. V roku 2014 mala obec Pažiť základnú bilanciu vo výške -28,8 %, priemer obcí SR bol 0,1 %.

Dlhová služba obce (VÚC) je počítaná ako $(\text{výdavky na splácanie istiny} + \text{úrokové splátky}) / (\text{bežné príjmy za predchádzajúci rok})$. Ukazovateľ informuje o tom, aké vysoké výdavky má samospráva v súvislosti s obsluhou dlhu. Ak je dlhová služba obce (VÚC) na úrovni 0 %, je jej pridelené skóre 6. S rastúcou dlhovou službou pridelené skóre, vzhľadom na rastúce riziko pre obec (VÚC), lineárne klesá. Pri dlhovej službe na úrovni 25 % je skóre rovné 3 (stred škály) a pri hodnote rovnaj alebo vyššej ako 50 % je pridelené skóre 0. V roku 2014 mala obec Pažiť dlhovú službu 0,0 %, získala tak skóre 6,0.

Údaje o celkovom dlhu obcí (VÚC) sú počnúc rokom 2012 preberané od MF SR, pričom sa jedná o tzv. "zákonné kritérium", teda dlh podľa § 17 ods. 8) Zákona 583/2004 Z.z. (nezapočítavajú sa záväzky z úverov poskytnutých z bývalých štátnych fondov a Štátneho fondu rozvoja bývania, a tiež záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania eurofondov). Dlh je uvádzaný v pomere k bežným príjmom za predchádzajúci rok a podľa zákona by nemal presiahnuť úroveň 60 %. Ak je celkový dlh obce (VÚC) na úrovni 0 %, je jej pridelené skóre 6. S rastúcim dlhom pridelené skóre, vzhľadom na rastúce riziko pre obec (VÚC), lineárne klesá. Pri dlhu na úrovni 60 % je skóre rovné 3 (stred škály) a pri hodnote rovnaj alebo vyššej ako 120 % je pridelené

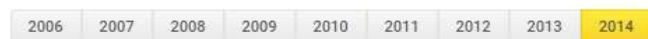
skóre 0. V roku 2014 mala obec Pažiť celkový dlh 0,0 %, priemer obcí bol 23,5 %. Ide o veľmi dobré skóre.

Výška záväzkov obce (VÚC) aspoň 60 dní po splatnosti je počítaná ako (záväzky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti) / (bežné príjmy za predchádzajúci rok). Ak obec (VÚC) neuhradila nejaký uznaný záväzok do 60 dní odo dňa jeho splatnosti, napĺňa jednu z dvoch podmienok povinnosti vypracovania návrhu na zavedenie ozdravného režimu. Ak je výška záväzkov obce (VÚC) aspoň 60 dní po splatnosti presne na úrovni 0 eur resp. 0 %, je jej pridelené skóre 6. Ak výška týchto záväzkov v pomere k príjmom predstavuje hodnotu medzi 0 % a 3 %, pridelené je skóre medzi 3 a 0 (lineárne) a ak je hodnota na úrovni rovnej alebo vyššej ako 3 %, skóre je 0. Obec Pažiť mala v roku 2014 záväzky aspoň 60 dní po lehote splatnosti na úrovni 0,0 %.

Okamžitá likvidita obce (VÚC) je počítaná ako (finančné účty) / (krátkodobé záväzky). Ukazovateľ vypovedá o tom, do akej miery dostupné prostriedky na finančných účtoch samospráv postačujú na splatenie krátkodobých záväzkov. Ak je okamžitá likvidita obce (VÚC) na úrovni 0 %, je jej pridelené skóre 0. S rastúcou okamžitou likviditou pridelené skóre, vzhľadom na klesajúce riziko pre obec (VÚC), lineárne rastie. Pri okamžitej likvidite na úrovni 100 % je skóre rovné 3 (stred škály) a pri hodnote rovnej alebo vyššej ako 200 % je pridelené skóre 6. Inak povedané, ak je objem prostriedkov na finančných účtoch obce (VÚC) vyšší ako výška jej krátkodobých záväzkov, získava skóre vyššie ako 3 (podľa veľkosti tohto pomeru). V opačnom prípade je pridelené skóre zo spodnej polovice škály. V roku 2014 mala obec Pažiť okamžitú likviditu na úrovni 145 %.

Tabuľka č. 20: Hodnotenie finančného zdravia v obci Pažiť

Pažiť

HODNOTENIE FINANČNÉHO ZDRAVIA (2011 - 2014)

HLAVNÉ INDIKÁTORY (2014)

			priemer obcí SR
+ Základná bilancia	-28,8 %	☆☆☆☆☆	0,1 %
+ Dlhová služba	0,0 %	☆☆☆☆☆	7,7 %
+ Celkový dlh	0,0 %	☆☆☆☆☆	23,5 %
+ Záväzky aspoň 60 dní po splatnosti	0,0 %	☆☆☆☆☆	0,4 %
+ Okamžitá likvidita	145,0 %	☆☆☆☆☆	141,6 %

Zdroj: <http://www.obce.ineko.sk/profily/>

Obec má vo vlastníctve viaceré nehnuteľnosti – verejné budovy, pozemky, predovšetkým plochy verejných priestranstiev. Obec nemá žiadne záväzky voči finančným inštitúciám, nie je zaťažená splátkami úverov.

Štruktúra a činnosť miestnej samosprávy

Obecné zastupiteľstvo má 5 poslancov. Schôdze sa konajú spravidla 1x za mesiac, v prípade potreby aj častejšie. Obec nemá popri obecnému zastupiteľstvu zriadené komisie.

Sídlo matričného úradu je v meste Partizánske. Obec patrí pod spoločný stavebný úrad mesta Partizánske.

Komunikácia s obyvateľmi prebieha zväčša prostredníctvom neformálnych stretnutí. Obec prevádzkuje vysielanie obecného rozhlasu. Oficiálna internetová stránka obce je „www.pazit.sk“, na ktorej sa nachádzajú základné informácie o obci, histórii, rozvojové dokumenty, aktuálne oznamy, pozvánky na obecné zastupiteľstvo, uznesenia z OcZ. a pod. Obec vydáva informačný spravodaj 4 krát do roka s názvom „Pažitské zvesti“.

A.2 Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie je určované Európskou úniou a legislatívou Slovenskej republiky. V danej oblasti je smerodajný najmä Národný plán reforiem Slovenskej republiky platný pre roky 2014 a 2015. Jedná sa o opatrenia, ktoré sa vláda zaviazala plniť v nasledujúcom období:

Konsolidačné opatrenia 2015-2017:

- Zachovanie výnosu a zvýšenie úspešnosti DPH
- Registračné pokladnice pre lekárov a iné profesie
- Zrážková daň na finančných a nefinančných benefity od farmaceutických spol. pre lekárov
- Ročné zúčtovanie Sociálnej poisťovne
- Úspory na mzdách (ESO)
- Úspory na medzispotrebe (ESO)

Efektívnosť verejných výdavkov:

- Transformácia a zlučovanie podriadených organizácií kapitol štátneho rozpočtu v rámci ESO
- Zlepšenie finančného riadenia a hospodárenia poskytovateľov zdravotnej starostlivosti
- Vyrovnané hospodárenie fakultných a univerzitných nemocníc
- Implementácia prvej fázy e-health eSO1
- Výdavkové priority - zvýšenie miezd učiteľom, zamestnancom úradov práce, kapacít materských škôl
- Výstavba diaľnic

Boj proti daňovým podvodom a analytické kapacity:

- Tretia etapa akčného plánu formou opatrení na zlepšenie výberu daní: najmä centralizácia informácií z mýtného systému, registra motorových vozidiel a obyvateľstva, prístup k informáciám o účtoch prešetrovaných osôb a firiem. Zavedenie insolvenčného registra, registra diskvalifikovaných osôb a ratingu daňových subjektov. Okrem toho sa zriadia špecializované senáty na krajských súdoch so zameraním na daňovú oblasť.
- Posilnenie analytických kapacít a vybudovanie analytickej jednotky na Finančnej správe SR
- Zverejňovanie platenia DPPO

Služby zamestnanosti, dlhodobá nezamestnanosť:

- Prioritizovanie poradenských a individualizovaných verejných služieb zamestnanosti vrátane zvýšenia ich administratívnych kapacít s cieľom zlepšenia prístupu k zamestnaniu pre dlhodobo nezamestnané osoby, pracovníkov s nízkou kvalifikáciou, starších ľudí a žien
- Poskytovanie kariérneho poradenstva pre dospelých na zlepšenie uplatniteľnosti na trhu práce
- Centralizácia databázy uchádzačov o zamestnanie a poberateľov sociálnych dávok, kompletizácia a prepojenie s relevantnými inštitúciami
- Analýza čistej účinnosti a efektívnosti výdavkov jednotlivých opatrení aktívnej politiky trhu práce
- Posilnenie finančných motivácií zamestnať sa - súbeh dávky v hmotnej núdze a mzdy.

Predškolské zariadenia:

- Budovanie nových zariadení služieb starostlivosti o dieťa
- Rozšírenie kapacít materských škôl, rozšírenie existujúcich foriem výchovy a vzdelávania o prípravné triedy materskej školy a zvýšenie časovej dotácie pre predškolské vzdelávanie

Nezamestnanosť mladých:

- Prijatie systému záruk pre mladých ľudí do 29 rokov.
- Identifikácia sektorovej potreby zručností na trhu práce a dopytu po kvalifikovanej pracovnej sile prostredníctvom Národnej sústavy povolání (NSP)

Odborné vzdelávanie a postavenie učiteľov:

- Zvyšovanie miezd učiteľov.
- Lepšie zapojenie zamestnávateľov a zamestnávateľských zväzov do systému odborného vzdelávania a prípravy, podpora odbornej praxe žiakov vykonávanej priamo v podnikoch a zmeny v normatívnom financovaní odborného regionálneho školstva s cieľom posilniť kvalitu odborného vzdelávania.

Marginalizované rómske komunity:

- Zvyšovanie počtu asistentov učiteľov
- Vydávanie učebníc a učebných textov v slovenskom a v rómskom jazyku

Výskum a vývoj:

- Opatrenia z Akčného plánu stratégie RIS3
- Transparentnosť regulácie sieťových odvetví:
- Hodnotenie potreby ďalšej regulácie
- Zverejňovanie analýzy ku všetkým zásadnejším zmenám politik regulačného obdobia
- Vybudovanie dátového centra na webovom sídle URSO

Prepájanie sústav a sietí:

- Prepojenie plynárenských sietí s Poľskom a Maďarskom
- Prepojenie elektrizačných sústav s Maďarskom

Energetická efektívnosť v podnikoch:

- Podpora energetických auditov pre malé a stredné firmy
- Implementácia smernice o energetickej efektívnosti

Verejná služba:

- Reforma štátnej služby
- Model prevádzky Integrovaných obslužných miest
- Grantový program pre posilnenie analytických kapacít vo VS
- ESO - Efektívna, spoľahlivá a otvorená štátna správa

Justícia:

- Skrátenie dĺžky súdneho konania
- Elektronický súdny spis
- Zavedenie elektronickej Zbierky zákonov SR

A.2.1 Podmienky udržateľného rozvoja obce

Ide o identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia. Pri riešení problémov a výziev konkrétneho územia je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktorým neviem zabrániť. V riadení samosprávy sú to najčastejšie legislatívne zmeny, finančné obmedzenia a pod. Na predvídanie budúceho možného vývoja sa využíva okrem iných analýz aj STEEP analýza. Je to analýza externého prostredia zameraná na komplex sociálnych, technických, ekonomických, ekologických a politických faktorov.

STEPP analýza napomáha definovať podmienky udržateľného rozvoja obce, ktoré môžeme zhrnúť do 4 základných bodov: priaznivá demografická štruktúra obyvateľov obce, prosperujúce hospodárstvo využívajúce vnútorný potenciál a zdroje obce, dostatočné zabezpečenie služieb pre obyvateľstvo a starostlivosť o životné prostredie.

Tabuľka č. 21: STEEP analýza

Sociálne faktory	Technologické faktory	Ekonomické faktory	Ekologické faktory	Politické faktory
Starnutie populácie	Dostupná technológia a využívaná technológia	Finančné zdroje na rozvoj obce	Legislatíva v oblasti ŽP	Legislatíva v oblasti kompetencií samosprávy
Zmeny postojov a správania obyvateľstva	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Trh práce v regióne	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Zmena vlády, vedenia obce ako výsledok volieb
Pokles sobášnosti, nárast rozvodovosti		Hospodársky vývoj	Zmena klímy a jej dôsledky	Podpora podnikania zo strany štátu

		Vplyv daňovej politiky	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Podpora bývania zo strany štátu
--	--	------------------------	-----------------------------	---------------------------------

Zdroj: vlastné spracovanie

A.2.2 Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia

V nasledujúcej tabuľke sa nachádzajú hlavné faktory, ktoré pozitívne alebo negatívne ovplyvňujú rozvoj územia, pričom sú pri jednotlivých faktoroch uvedené príležitosti a ohrozenia.

Tabuľka č. 22: Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia

Hlavný faktor	Príležitosti	Ohrozenia
Starnutie populácie	Rozvoj sociálnych služieb	Menej ekonomicky aktívnych občanov
Zmeny postojov a správania obyvateľstva	Záujem o bývanie na vidieku	Menej narodených detí
Pokles sobášnosti, nárast rozvodovosti	Rozvoj aktivít na podporu rodín	Menej narodených detí
Dostupná technológia a využívaná technológia	Rozvoj zariadení využívajúcich novú technológiu	Nedostatok skúseností
Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Kvalitnejšia informovanosť	Neznalosť technológie
Finančné zdroje na rozvoj obce	Využívanie rôznych zdrojov	Nedostatok zdrojov
Trh práce v regióne	Rozvoj podnikateľských aktivít, živnostníkov	Odliv obyvateľov do iných regiónov
Hospodársky vývoj	Vznik nových podnikov v progresívnych oblastiach hospodárstva	Zvýšenie nezamestnanosti vplyvom upadajúcich odvetví (baníctvo)
Vplyv daňovej politiky	Potenciálny nárast financií	Menej financií vplyvom daňových únikov
Legislatíva v oblasti ŽP	Investície do naplnenia legislatívy	Nové povinnosti pre obyvateľov (napr. v odpadovom hospodárstve)
Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Revitalizácia zanedbaných plôch	Opakované znečistenie prostredia
Zmena klímy a jej dôsledky	Využitie investícií na predchádzanie dôsledkov zmeny klímy	Ohrozenie životov a majetku obyv. vplyvom povodní, zosuvov,
Podpora tvorby a ochrany ŽP	Investície do ochrany ŽP	Obmedzenia vyplývajúce z ochrany ŽP
Legislatíva v oblasti kompetencií samosprávy	Zmenou kompetencií pribudnú nové príležitosti	Nedostatočné finančné krytie
Zmena vlády, vedenia obce ako výsledok volieb	Nové vedenie obce s novými víziami	Pretrhnutie kontinuity pri rozvoji obce
Podpora podnikania zo strany štátu	Nárast podnikateľských subjektov v obci	Nedostatok odbytu

Podpora bývania zo strany štátu	Nárast bytov	Možný odchod obyvateľstva bývať do iných obcí, miest
---------------------------------	--------------	--

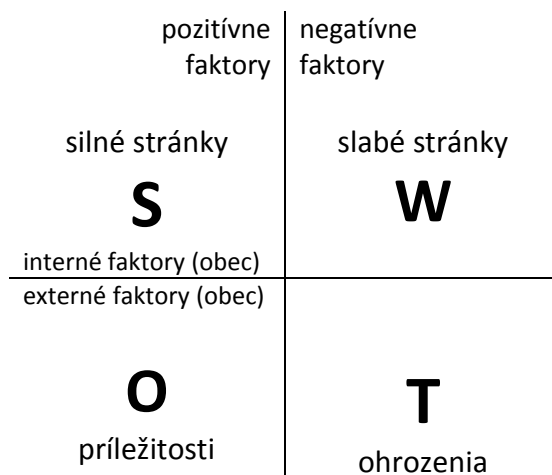
Zdroj: vlastné spracovanie

SWOT analýza poskytuje celostný pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno presnejšie definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by využitovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká. Pomáha tiež identifikovať prioritné oblasti, na rozvoj ktorých sa treba orientovať. Z tohto dôvodu nie je vhodné jej členenie podľa sektorov.

Okrem analýz stavu daného územia je predmetom záujmu aj okolité prostredie, indukujúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia a analýzu externého prostredia.

Podľa povahy sledovaných javov sa v SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory indukujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity. Jednotlivé položky v SWOT analýze sú vážené, čo znamená, že sú im priradené bodové hodnoty od 1 do 5, ktoré vyjadrujú mieru ich závažnosti. Položky s najvyššími bodovými hodnotami potom predstavujú hlavné faktory rozvoja, resp. kľúčové disparity.

Princíp SWOT analýzy

Zdroj: vlastné spracovanie

Silné stránky:

- ✓ vybudovaná infraštruktúra zásobovania pitnou vodou, plynom, elektrickou energiou, telekomunikačná infraštruktúra
- ✓ výhodná poloha obce

- ✓ pekné prírodné prostredie v okolí obce, vrch Chlmok
- ✓ vybudovaná základná občianska vybavenosť v obci vrátane materskej školy
- ✓ zachovaný vidiecky charakter obce
- ✓ vysporiadané vlastnícke vzťahy obecného majetku

Slabé stránky:

- nevybudovaná kanalizácia
- nedostatočná propagácia a marketing cestovného ruchu
- zlý stav miestnych komunikácií
- nepriaznivá demografická situácia, nízka natalita, vysoký index starnutia
- nedostatočné pozemky pre IBV
- nepriaznivá miera nezamestnanosti

Príležitosti:

- blízkosť centier cestovného ruchu (Partizánske, Bánovce nad Bebravou)
- dobudovanie kanalizácie
- vybudovanie ďalších cyklotrás
- rekonštrukcia miestnych komunikácií
- dobudovanie verejných priestranstiev
- posilnenie aktivít medziobecnej spolupráce
- predpoklad koncepčného a kvalifikovaného rozvoja obce na základe plánovacích dokumentov (ÚPN, PHSR)
- možnosti využitia finančných prostriedkov EÚ na financovanie rozvojových projektov
- využitie alternatívnych zdrojov energie

Ohrozenia:

- nedostatok verejných financií na rozvojové a investičné projekty
- nízka konkurencieschopnosť vidieckej ekonomiky a jej nízka produktivita
- nedostatočný kapitál na oživenie poľnohospodárskej výroby a spracovateľského priemyslu
- nedostatočná aktívna politika zamestnanosti na trhu práce
- nedostatočná legislatívna a finančná podpora malého a stredného podnikania
- konkurencia okolitých obcí a miest v súťaži o investície a rozvojové impulzy
- odkázanosť obyvateľov na dochádzanie za prácou mimo obce
- starnutie obyvateľstva, rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku
- ďalší nárast dlhodobej nezamestnanosti, možná kriminalita ťažko zamestnateľných skupín obyvateľstva
- odlev kvalifikovanej pracovnej sily a ľudského potenciálu do iných regiónov a do zahraničia
- časté a neprehľadné zmeny legislatívy

A.3.2 Možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie

Strategické dokumenty a koncepcie môžeme z hľadiska ich dosahu rozdeliť na dokumenty na medzinárodnej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni, pričom dokumenty na nižšej úrovni by mali byť v súlade s nadradenými dokumentmi. Touto previazanosťou sa zabezpečí napĺňanie strategických cieľov a priorít na všetkých úrovniach.

I. Medzinárodná úroveň: Stratégia EU2020, Partnerská dohoda SR

II. Národná úroveň: Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, operačné programy na využívanie EŠIF a ostatné odvetvové stratégie v oblasti dopravy, životného prostredia, sociálnej pomoci, zdravotníctva, školstva, cestovného ruchu, vidieka, atď.

III. Regionálna úroveň: PHSR TSK, UPN VUC Trenčiansky kraj, RIUS Trenčianskeho kraja, Rozvojový program verejných prác TSK, Regionálna inovačná stratégia, Plán dopravnej obslužnosti TSK, Stratégia rozvoja vidieka TSK 2013 – 2020, Akčný plán udržateľného energetického rozvoja TSK na roky 2013-2020, Stratégia rozvoja stredného odborného školstva v TSK na roky 2013 – 2020, Program odpadového hospodárstva Trenčianskeho kraja, Program rozvoja verejných vodovodov a kanalizácií Trenčianskeho kraja, a i.

IV. Miestna úroveň: PHSR obce, Územný plán obce, Integrovaná stratégia rozvoja územia/ Stratégia CLLD pre MAS Stredné Ponitrie

Riziká a ohrozenia pri realizácii uvedených stratégií môžeme rozdeliť nasledovne:

- A. Ekonomické – riziko nedostatku finančných prostriedkov na realizáciu plánovaných opatrení a tým splnenia cieľov a priorít
- B. Sociálne – ohrozenie investície vplyvom nesúhlasného postoja verejnosti k plánovaným zámerom
- C. Technické – ohrozenie investície vplyvom zložitého technického riešenia zámerov v konkrétnej lokalite
- D. Ekologické – riziko negatívneho vplyvu plánovaných zámerov na životné prostredie
- E. Politické – ohrozenie realizácie plánovaných zámerov vplyvom zmeny vedenia obce a následnej zmeny priorít
- F. Ostatné – napr. riziko nenaplnenia kritérií a ukazovateľov v strategických dokumentoch, riziko vzniku neoprávnených výdavkov vplyvom nesprávnej implementácie projektu, riziko pochybenia pri verejnom obstarávaní a i.

A.3.3 Odhad budúceho možného vývoja obce, využívanie jej vnútorného potenciálu a limitov rozvoja

Budúci vývoj obce ovplyvňuje viacero faktorov. Medzi najdôležitejšie faktory patria: poloha obce, demografický vývoj a hospodárstvo obce. Obec Pažiť sa nachádza mimo hlavných dopravných ťahov a centier osídlenia, preto je možné predpokladať jej ďalší rozvoj skôr v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rozvoja vidieckeho cestovného ruchu ako v oblasti rozvoja priemyslu a logistických centier. Obec si udrží aj v ďalších rokoch pozíciu vidieckej obce, ktorá je atraktívna na bývanie pre ľudí hľadajúcich tiché prostredie s vybudovanou infraštruktúrou v blízkosti mesta Partizánske.

Odhad demografického vývoja spočíva v hodnotení doterajšej situácie v obci, pričom možno predpokladať naďalej relatívne vyrovnaný počet obyvateľstva, nepredpokladá sa výrazný úbytok, čo je pre ďalší rozvoj obce veľmi dôležitý faktor. Obec Pažiť by mohla prispieť k tomuto pozitívnemu smerovaniu výstavbou novej bytovky a podpory IBV, pričom by rozšírila tak možnosti na bývanie v obci. Taktiež môže prispieť k udržaniu mladých rodín rozšírením kapacity v materskej škole a výstavbou multifunkčného a detského ihriska. Zostáva dobudovať jediný chýbajúci prvok základnej technickej infraštruktúry – kanalizáciu.

Jedným z najdôležitejších faktorov rozvoja obce je množstvo pracovných príležitostí pre obyvateľov obce. Región stredného Ponitria je z pohľadu Trenčianskeho kraja jedným z regiónov s najväčšou nezamestnanosťou. Impulzom rozvoja bude vybudovanie rýchlostnej komunikácie R2 zo smeru Trenčín (D1) do Prievidze a ďalej do Zvolena a Košíc. Vďaka lepšej dopravnej dostupnosti sa očakáva prílev investorov do regiónu a tým aj pre prílev pracovných príležitostí. Situácia ohľadom pracovných príležitostí sa mení aj na Hornej Nitre, kde dochádza k úpadku baníctva a hľadajú sa iné možnosti zamestnania (napr. pestovaním plodín pri využití geotermálnej energie). Dôležitým faktorom bude aj ďalší vývoj obuvníckeho priemyslu v Partizánskom, nakoľko najviac ekonomicky aktívnych osôb obce pracuje v odvetviach: výroba kože a kožených výrobkov. Na situáciu v regióne bude mať významný vplyv aj plánovaná investícia v oblasti automobilového priemyslu v Nitre, na ktorú môže v celom Ponitří nadviazať množstvo subdodávateľov. V optimálnom prípade všetky plánované zámery a možnosti prispedia v regióne k zlepšeniu situácie na trhu práce.

Z celkového počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce 82,38 % odchádza do zamestnania mimo obce. Je preto potrebné zvýšiť počet pracovných príležitostí v obci, ktoré v súčasnosti pokrývajú hlavne poľnohospodárstvo (pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace), drobné služby, maloobchod (pekáreň). Obec Pažiť má potenciál pre rozvoj cestovného ruchu a turistiky, nakoľko sa v tesnej blízkosti obce nachádzajú viaceré prírodné útvary (v katastri obce sa nachádza vrch Chlmok v pohorí Tribeč, ďalej je to prírodná rezervácia Veľký vrch (Malé Kršteňany), prírodná rezervácia Dobrotínske skaly (Veľké Uherce)), archeologické náleziská (Veľké Kršteňany), chránená krajinná oblasť Ponitrie, kúpalisko Chalmová, termálne kúpalisko Malé Bielice, letisko Partizánske.

Čo sa týka celkovej situácii v obci, vďaka využívaniu Európskych investičných a štrukturálnych fondov a rôznych národných dotácií a programov na realizáciu viacerých investičných aktivít by obec mohla byť zaujímavou destináciou nielen pre bývanie, ale aj pre cestovný ruch. Je pravdepodobné, že

zlepšením situácie v ponuke práce v obci aj okolí bude počet obyvateľov stabilný aj počas ďalších rokov a Pažiť bude príjemným miestom pre život.

A.3.4 Zhodnotenie výsledkov dotazníkového prieskumu

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 79 respondentov, z toho 39 mužov (50 %) a 39 žien (50 %). Jeden respondent pohlavie neuviedol. Z hľadiska vekovej štruktúry bolo 15,4 % respondentov v rozmedzí 19 – 35 rokov, od 36 – 60 rokov sa zúčastnilo 42,3 % respondentov a nad 60 rokov sa zúčastnilo 42,3 % respondentov. Z hľadiska najvyššie dosiahnutého vzdelania malo najviac osôb ukončené stredné vzdelanie s maturitou (39,7 %). Vysokoškolské vzdelanie malo 24,4 % respondentov. Najmenej respondentov malo ukončené vyššiu odbornú školu (3,8 %). Čo sa týka zamestnanosti, prevažovali dôchodcovia (43,4 %) a zamestnanci (38,2 %). S bývaním v obci ako miestom pre život je veľmi spokojných a skôr spokojných 89,4 %, pričom skôr nespokojných je 10,5 % respondentov. Ani jeden z respondentov neuviedol, že je veľmi nespokojný. Obyvateľom obce sa najviac páči poloha obce, pekné prírodné prostredie, obec považujú za kludnú a pokojnú bez kriminality. Taktiež sa im páči upravený priestor pri kostole a obecnom úrade. Vyjadrili sa, že im páči zregulovaný potok a stromy popri ňom.

Najväčší problém, ktorý by obyvatelia prioritne riešili, ak by boli vo vedení obce, predstavujú cesty a chodníky. Ide najmä o ich rekonštrukciu. K ďalším problémom patrí dobudovanie kanalizácie a respondenti sa vyjadrili, že by privítali odstránenie zápachu z polí. Taktiež by občania chceli vybudovať chodník pre peších a cyklistov do susednej obce a riešiť osvetlenie na cintoríne. Ďalej považujú za potrebné opraviť dom smútku, ktorý je podľa nich v dezolátnom stave. Za najväčší nedostatok považujú aj prejazd kamiónov cez obec.

Šance na rozvoj obce vidia občania v kultúre a športe (55,9 %), priemysle a malom podnikaní (45,6 %) a v službách (44,1 %). V rámci kultúry a športu by malo ísť o voľnočasové aktivity pre deti.

Najväčšie ohrozenie rozvoja obce vidia obyvatelia v nedostatku finančných prostriedkov, v odchode mladých ľudí z obce, v medziľudských vzťahoch. Taktiež za ohrozenie považujú nezáujem obyvateľov o dianie v obci. Ďalej vidia hrozbu v nedostatočných hospodársko-ekonomických zdrojoch. Rozvoj obce môže podľa občanov ohroziť aj nákladná doprava.

Za nedostatočné služby považujú obyvatelia služby v oblasti zdravotnej starostlivosti (54 %), ľuďom chýba najmä predaj z dvora (31,7 %) a lekáreň (28,6 %).

Záujem o nájomné bývanie má len 18,9 %, o individuálnu bytovú výstavbu má záujem 27,9 %. Nová IBV by mohla vzniknúť najmä vo veľkých nevyužitých záhradách. V oblasti kultúrneho života 51,7 % respondentov uviedlo, že obec má dostatočné kultúrne vyžitie. Záujem je predovšetkým o divadlo, kino, taktiež by privítali občania koncerty, festivaly, mažoretky a pod. Počet športových areálov považuje za dostatočný 71,4 % obyvateľov, 79,6 % obyvateľov pokladá ich stav za uspokojivý. Obyvatelia by mali záujem o vybudovanie športového areálu v areáli MŠ. Chýba im však plaváreň, klzisko, dopravné ihrisko. Detské ihriská považuje za nedostatočné z hľadiska počtu 66,7 % obyvateľov, z hľadiska stavu ich považuje za neuspokojujúce 62,7 % respondentov. Respondenti sa vyjadrili, že by mali záujem o rekonštrukciu detského ihriska v areáli MŠ.

Nedostatok miest na parkovanie uviedlo 46,4 % obyvateľov. Stav cestných komunikácií považuje za neuspokojivý 79,4 % obyvateľov, rekonštrukciu potrebujú cesty: hlavná cesta cez obec smerom na „horný koniec“, príjazdová cesta do obce. Chodníky sú v neuspokojivom stave pre 89,2 % obyvateľov, vybudovať alebo rekonštruovať by sa mali chodníky najmä na „hornom konci“, ale obyvatelia by ocenili rekonštrukciu chodníkov v celej obci. Autobusové zastávky sú v uspokojivom stave pre 89,5 % opýtaných, pričom 87,9 % respondentov sa vyjadrilo, že ich počet je dostatočný.

Verejné priestranstvá a parky sú v uspokojivom stave podľa 64,1 % obyvateľov, verejné osvetlenie je uspokojivé pre 97 % obyvateľov, rozhlas je v dobrom stave pre 93 % obyvateľov. Na kanalizáciu sa plánuje pripojiť 86,6 % respondentov.

Medzi prvých päť priorít, ktoré by obec mala bezodkladne riešiť patria chodníky, cestné komunikácie, detské ihriská, kanalizácia a bývanie.

Časť B – Strategická časť

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifík a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

Vízia obce:

„Želáme si vytvorenie čistej a modernej vidieckej obce so zachovaním tradícií, s možnosťami pre rozvoj technickej, sociálnej a environmentálnej infraštruktúry v rámci poskytnutia finančných dotácií z fondov EÚ, budovanie dobrých medziľudských vzťahov založených na pravidlách súdržnosti.“

Strategický cieľ:

Strategický cieľ PHSR ako aj špecifické ciele v rámci jednotlivých oblastí vychádzajú z § 3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s aktualizovanou Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá definuje hlavné faktory rozvoja slovenských regiónov, analyzuje regionálne disparity a prognózuje hospodársky vývoj v týchto regiónoch. Táto stratégia, spracovaná v súlade so stratégiou Európa 2020, definuje 5 prioritných oblastí na dosiahnutie cieľa – vytvoriť konkurencieschopnú, pracovné miesta vytvárajúcu a na poznatkoch založenú ekonomiku:

- PO 1 – Ľudské zdroje – zvýšenie kvality ľudského kapitálu,
- PO 2 – Ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva,
- PO 3 – Štrukturálne zmeny,
- PO 4 – Poznatkovo orientovaná ekonomika,
- PO 5 – Ochrana a tvorba životného prostredia.

Týchto 5 prioritných oblastí Národnej stratégie regionálneho rozvoja je premietnutých do navrhovaných priorít v stratégii rozvoja obce, pričom sú prispôbené podmienkam obecnej samosprávy tak, že PO 2 až PO 4 z Národnej stratégie RR sú v PHSR zjednotené do Prioritnej oblasti Hospodárska politika, PO 1 predstavuje v PHSR Prioritnú oblasť Sociálna politika a PO 5 predstavuje oblasť Environmentálna politika.

PHSR obce nadväzujú na prioritné oblasti PHSR TSK nasledovne: konkurencieschopnosť, rozvoj inovácií a podnikateľské prostredie, rozvoj udržateľnej infraštruktúry a nadnárodná a cezhraničná spolupráca sú v PHSR obce v hospodárskej prioritnej oblasti, ľudské zdroje, kvalita verejných služieb a rozvoj vidieka sú v PHSR obce v sociálnej prioritnej oblasti a životné prostredie a obnoviteľné zdroje sú v PHSR obce v environmentálnej prioritnej oblasti.

Pre naplnenie definovanej vízie si teda obec Pažiť stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

Prioritná oblasť: Hospodárska

Priorita 1: Rozvoj podnikateľského prostredia a cestovného ruchu

Priorita 2: Skvalitnenie a rozvoj dopravnej infraštruktúry

Priorita 3: Skvalitnenie a rozvoj technickej infraštruktúry

Priorita 4: Rozvoj partnerskej spolupráce

Hospodárska prioritná oblasť pozostáva zo štyroch priorít: rozvoj podnikateľského prostredia a cestovného ruchu (podpora malého a stredného podnikania, rozvoj poľnohospodárstva a lesníctva, podpora samostatne hospodáriacich roľníkov, budovanie turistickej infraštruktúry, podpora miestnych podnikateľov v CR), skvalitnenie a rozvoj dopravnej infraštruktúry (rekonštrukcia miestnych komunikácií, výstavba parkovísk, chodníkov a cyklochodníkov a pod.), skvalitnenie a rozvoj technickej infraštruktúry (plynifikácia, sieť nízkeho napätia, verejné osvetlenie, rozhlas a pod.) a rozvoj partnerskej spolupráce (spolupráca s okolitými obcami, s partnerskými obcami ako aj cezhraničná spolupráca).

Cieľ hospodárskej oblasti:

Rozvíjať potenciál cestovného ruchu a vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry.

Prioritná oblasť: Sociálna

Priorita 5: Rozvoj možností pre bývanie v obci

Priorita 6: Údržba verejných priestorov a efektívna verejná správa

Priorita 7: Rozvoj sociálnej pomoci a zdravotníctva

Priorita 8: Zlepšenie infraštruktúry a kvality vzdelávania a podpora voľnočasových aktivít

Priorita 9: Zachovanie a zveladenie kultúrneho bohatstva obce

Priorita 10: Rozvoj ľudských zdrojov

Sociálna prioritná oblasť pozostáva zo šiestich rozvojových priorít: rozvoj možností pre bývanie v obci (podpora bytovej výstavby, vysporiadanie pozemkov), efektívna verejná správa a údržba verejných

priestorov (rekonštrukcia a údržba verejných priestranstiev, zlepšovanie poskytovaných administratívnych služieb a pod.), rozvoj sociálnej pomoci a zdravotníctva (infraštruktúra zdravotníctva, podpora budovania, príp. rekonštrukcie zariadení občianskej vybavenosti, podpora sociálnych služieb v obci, sociálna pomoc na komunitnej úrovni a pod.), zlepšenie infraštruktúry a kvality vzdelávania a podpora voľnočasových aktivít (zlepšenie podmienok vzdelávania v MŠ, v ZŠ, výstavba/rekonštrukcia školských a športových zariadení, podpora športových podujatí a telies), zachovanie a zveľadenie kultúrneho bohatstva obce (obnova kultúrnych pamiatok, podpora kultúrnych podujatí a organizácií pôsobiacich v oblasti kultúry) a rozvoj ľudských zdrojov (vzdelávanie zamestnancov samosprávy a podpora zamestnanosti).

Cieľ sociálnej oblasti:

Zvyšovať kvalitu ľudských zdrojov, zabezpečiť starostlivosť o občanov odkázaných na sociálnu službu a dostupnú a kvalitnú základnú zdravotnú starostlivosť, podporiť vzdelávaciu infraštruktúru, skvalitňovanie verejných služieb, zabezpečiť pre obyvateľov dôstojné podmienky pre bývanie a spoločenské vyžitie a zachovanie kultúrneho dedičstva.

Prioritná oblasť: Environmentálna

Priorita 11: Rozvoj vodného hospodárstva

Priorita 12: Odpadové hospodárstvo

Priorita 13: Ochrana životného prostredia

Environmentálna prioritná oblasť pozostáva z troch rozvojových priorít: rozvoj vodného hospodárstva (vybudovanie kanalizácie, rekonštrukcia vodovodu a pod.), odpadové hospodárstvo (skvalitňovanie triedeného zberu odpadov a boj proti čiernym skládkam) a ochrana životného prostredia a majetku (ochrana zložiek životného prostredia, budovanie protipovodňových opatrení a pod.).

Cieľ environmentálnej oblasti:

Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie a podporovať trvalo udržateľný rozvoj.

Časť C – Programová časť

Programová (plánovacia) časť obsahuje zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, t. j. obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

C.1 Hospodárska prioritná oblasť

Priorita 1: Rozvoj podnikateľského prostredia a cestovného ruchu	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
1.1 Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci	Spracovanie stratégie podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VUC, štátu, EÚ
	Komunikácia s hlavnými sociálno-ekonomickými partnermi pri koordinácii rozvojových aktivít a projektov obce
	Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselných zón v obci – príprava a realizácia infraštruktúry
	Vymedzenie prenajímateľných priestorov pre potrebné služby a remeselné dielne
	Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce
	Podpora tradičných odvetví a zavádzanie nových technológií
1.2 Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	Podpora poľnohospodárov a samostatne hospodáriacich roľníkov, podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty
1.3 Rozvoj cestovného ruchu	Značenie a tvorba cykloturistických trás, náučných chodníkov, turistických chodníkov, tvorba atraktívnych a odpočinkových miest na týchto trasách
	Výstavba pamätnej izby
	Dostupnosť a propagácia prírodných a historických pamiatok v obci
	Budovanie remeselných dvorov
	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci
	Tvorba a spracovanie kvalitných propagačných materiálov
	Prepojenie obce so subjektami cestovného ruchu a agroturistiky
	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklor, hudba, pôvodný odev) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu)
Spracovanie kalendára podujatí	

	Uzavretie dohôd s podnikateľmi v CR a podporovanie ich aktivít
Priorita 2: Skvalitnenie a rozvoj dopravnej infraštruktúry	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
2.1 Zlepšenie dostupnosti obyvateľov obce za prácou a službami do najbližších miest	Rekonštrukcia ciest III. triedy na území katastra obce
2.2 Zlepšenie kvality dopravnej infraštruktúry v obci	Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií
	Výstavba a rekonštrukcia chodníkov v obci
	Rekonštrukcia zastávok SAD
	Výstavba a rekonštrukcia parkovísk
	Značenie ciest, chodníkov, ulíc
	Rekonštrukcia lávok a mostov
2.3 Zlepšenie infraštruktúry pre nemotorovú dopravu	Budovanie cyklotrás
Priorita 3: Skvalitnenie a rozvoj technickej infraštruktúry	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
3.1 Podpora bezpečnosti a úspory energií v obci	Rekonštrukcia a výstavba verejného osvetlenia
	Vybudovanie kamerového systému v obci
	Rekonštrukcia a výstavba verejného rozhlasu
3.2 Rozvoj technickej infraštruktúry	Výstavba/rekonštrukcia plynovodu, zavedenie plynofikácie do nových častí
	Realizácia vysokorýchlostného internetu v obci
Priorita 4: Rozvoj partnerskej spolupráce	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
4.1 Rozvoj medzinárodnej spolupráce	Aktivity, workshopy a podujatia zamerané na výmenu skúseností
4.2 Rozvoj spolupráce na úrovni regiónu	Aktivity zamerané na rozvoj spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom v obci aj v regióne

Zdroj: vlastné spracovanie

C.2 Sociálna prioritná oblasť

Priorita 5: Rozvoj možností pre bývanie v obci	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
5.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj bývania v obci	Výstavba nájomných bytov
	Podpora a budovanie IBV
Priorita 6: Údržba verejných priestorov a efektívna verejná správa	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
6.1 Estetické verejné priestranstvá	Rekonštrukcia/vybudovanie námestia
	Vybudovanie oddychových zón so zelenou infraštruktúrou

	Výstavba amfiteátra
	Vybudovanie detského ihriska
	Vybudovanie trhoviska/trhových miest
6.2 Zmodernizované verejné budovy	Rekonštrukcia obecného úradu
	Rekonštrukcia domu smútku
	Rekonštrukcia a rozširovanie obecného cintorína
	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice
	Rekonštrukcia kultúrneho domu
	Rekonštrukcia/zriadenie obecnej knižnice
6.3 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom	Projekt elektronizácie služieb verejnej správy
	Aktualizácia/tvorba rozvojových dokumentov: program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a územného plánu obce
Priorita 7: Rozvoj sociálnej pomoci a zdravotníctva	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
7.1 Kvalitná zdravotná starostlivosť a vybavená zdravotnícka infraštruktúra	Podpora poskytovania kvalitnej zdravotnej starostlivosti
7.2 Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov	Zriadenie/rekonštrukcia zariadenia poskytujúce opatrovateľské služby
	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie služieb, zvýšenie kvality poskytovaných služieb
	Podpora klubov pre seniorov, podpora aktivít pre matky s deťmi, podpora trávenia voľného času detí a mládeže
	Podpora imobilných a zdravotne postihnutých občanov
Priorita 8: Zlepšenie infraštruktúry a kvality vzdelávania a podpora voľnočasových aktivít	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
8.1 Rozvoj a podpora školstva	Rekonštrukcia Materskej školy
	Podpora vzdelávacích projektov v MŠ
8.2 Podpora voľnočasových aktivít	Vybudovanie futbalového ihriska
	Výstavba multifunkčného športového areálu
	Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiacich v oblasti športu
Priorita 9: Zachovanie a zveľadenie kultúrneho bohatstva obce	
9.1 Ochrana kultúrnych pamiatok	Rekonštrukcia a obnova kultúrnych a historických pamiatok
9.2 Uchovanie a rozvíjanie zvykov a tradícií	Organizovanie podujatí a zachovanie ľudových tradícií
	Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiacich v oblasti kultúry
	Spracovanie histórie obce, vytvorenie monografie obce
Priorita 10: Rozvoj ľudských zdrojov	
10.1 Vzdelávanie zamestnancov samospráv a organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti	Podpora vzdelávacích projektov v MŠ, zamestnancov na obecnom úrade
10.2 Podpora zamestnanosti	Podpora zamestnanosti pre obyvateľov obce vrátane znevýhodnených skupín občanov

Zdroj: vlastné spracovanie

C.3 Environmentálna prioritná oblasť

Priorita 11: Rozvoj vodného hospodárstva	
11.1 Zabezpečenie dostatočného zásobovania obyvateľstva pitnou vodou	Rekonštrukcia vodovodu
11.2 Zabezpečenie environmentálneho odvádzania odpadových vôd	Vybudovanie kanalizácie a ČOV v obci
Priorita 12: Odpadové hospodárstvo	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
12.1 Podpora účinného a ekologického systému odpadového hospodárstva	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
	Modernizácia/vybudovanie zberného dvora v obci
	Projekt osvetvy, vzdelávania a propagácie separovaného zberu odpadu
	Spracovanie biologického odpadu a zriadenie kompostoviska
Priorita 13: Ochrana životného prostredia	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
13.1 Ochrana zložiek životného prostredia	Ochrana vody, pôdy, ovzdušia
	Využívanie alternatívnych zdrojov energie
	Likvidácia čiernych skládok
	Zlepšenie energetickej efektivity verejných budov
13.2 Skvalitnenie životného prostredia	Ochrana prírodných pamiatok, rezervácií a úkazov
	Revitalizácia zanedbaných budov a plôch v obci, verejných priestranstiev
13.3 Ochrana obyvateľov pred ničivým pôsobením prírodných živlov	Protipovodňové opatrenia – priekopy, odrážky, hrádzky, úprava brehov potoka, výstavba odvodňovacích priekop a kanálov
	Protipožiarne opatrenia
	Osveta v rámci krízového stavu pri živelných pohromách

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť D – Realizačná časť

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR,
- akčný plán.

D.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenia realizácie PHSR

Kompetencie obce v oblasti regionálneho rozvoja vymedzuje zákon o podpore regionálneho rozvoja č.309/2014 Z.z., § 12 nasledovne:

Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja

- a) analyzuje a hodnotí úroveň rozvoja svojho územia a jeho častí, zabezpečuje jeho trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj,
- b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí, pravidelne ho monitoruje a každoročne do 31. mája zasiela príslušnému vyššiemu územnému celku správu o jeho plnení a zabezpečuje súlad programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis,
- c) spolupracuje s vyšším územným celkom, na území ktorého sa obec nachádza, na príprave a realizácii programu rozvoja vyššieho územného celku a na účely evidencie poskytuje vyššiemu územnému celku program rozvoja obce,
- d) podieľa sa na plnení úloh, ktoré súvisia so zameraním podpory regionálneho rozvoja podľa § 3, v spolupráci s ministerstvom a ostatnými sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí sa nachádzajú na území obce,
- e) vytvára podmienky na vznik a rozvoj územnej spolupráce a partnerstiev,
- f) spolupracuje s ďalšími obcami, regiónmi a územnými celkami alebo s orgánmi iných štátov, ktoré plnia funkcie územnej samosprávy,
- g) podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj obce.

Na základe uvedeného bude obec Pažiť zabezpečovať a koordinovať realizáciu PHSR obce prostredníctvom zodpovedných pracovníkov na Obecnom úrade, ktorí budú mať uvedenú činnosť v pracovnej náplni. Aktivity, kde hlavným realizátorom bude obec, budú zabezpečované vlastnými zdrojmi (pracovníkmi Obecného úradu prípadne inými obyvateľmi obce) alebo prostredníctvom externých dodávateľov vybraných cez proces v zmysle platného zákona o verejnom obstarávaní.

Obecný úrad disponuje kvalifikovanými pracovníkmi so skúsenosťami s realizáciou aktivít po organizačnej, finančnej či technickej stránke. Aktivity, ktoré budú realizované inými subjektmi (podnikateľmi, organizáciami v obci alebo mimo obce), budú pracovníkmi obecného úradu monitorované. Minimálne jedenkrát ročne bude starosta obce predkladať Zastupiteľstvu správu o monitorovaní a hodnotení PHSR.

D.2 Vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce

Ide o naplánovanie realizácie PHSR formou akčného plánu. Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladanú výšku financovania.

Formulár: Akčný plán

Hospodárska oblasť

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie (v EUR)	Možný zdroj financovania
Opatrenie: 1.1 Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci				
Spracovanie stratégie podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VUC, štátu, EÚ	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	2 000	VÚC, INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce
Komunikácia s hlavnými sociálno-ekonomickými partnermi pri koordinácii rozvojových aktivít a projektov obce	Od roku 2016 priebežne	Obec	2 000	VÚC, INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce
Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselných zón v obci – príprava a realizácia infraštruktúry	Od roku 2016 priebežne	Obec	50 000	ŠF EÚ, rozpočet obce
Vymedzenie prenajímateľných priestorov pre potrebné služby a remeselné dielne	Od roku 2016 podľa potreby	Obec, remeselníci	50 000	IROP, rozpočet obce
Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce	Od roku 2016 priebežne	Obec, malí a strední podnikatelia	10 000	IROP, rozpočet obce
Podpora tradičných odvetví a zavádzanie nových technológií	Od roku 2016 priebežne	Obec	10 000	Program rozvoja vidieka, rozpočet obce

Opatrenie: 1.2 Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva				
Podpora poľnohospodárov a samostatne hospodáriacich roľníkov, podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty	Od roku 2016 priebežne	Obec, urbárske spoločenstvá, poľnohospodári, SHR	30 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 1.3 Rozvoj cestovného ruchu				
Značenie a tvorba cykloturistických trás, náučných chodníkov, turistických chodníkov, tvorba atraktívnych a odpočinkových miest na týchto trasách	Od roku 2016 priebežne	Obec, záujmové združenia, turistické spolky	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Výstavba pamätnej izby	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	10 000	INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce
Dostupnosť a propagácia prírodných a historických pamiatok v obci	Od roku 2016 priebežne	Obec	30 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce
Budovanie remeselných dvorov	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce
Podpora vytvárania nových atraktivít v obci	Od roku 2016 priebežne	Obec	100 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce
Tvorba a spracovanie kvalitných propagačných materiálov	Od roku 2016 priebežne	Obec	30 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce
Prepojenie obce so subjektami cestovného ruchu a agroturistiky	Od roku 2016 podľa potreby	Obec, subjekty CR a agroturistiky	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce
Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklór, hudba, pôvodný odev) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu)	Od roku 2016 priebežne	Obec	50 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce
Spracovanie kalendára podujatí	Od roku 2016 priebežne	Obec	5 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce
Uzavretie dohôd s podnikateľmi v CR a podporovanie ich aktivít	Od roku 2016 podľa	Obec, subjekty CR a agroturistiky	5 000	PRV (CLLD), INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce

	potreby			
Opatrenie: 2.1 Zlepšenie dostupnosti obyvateľov obce za prácou a službami do najbližších miest				
Rekonštrukcia ciest III. triedy na území katastra obce	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	IROP, VÚC, rozpočet obce
Opatrenie: 2.2 Zlepšenie kvality dopravnej infraštruktúry v obci				
Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	200 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Výstavba a rekonštrukcia chodníkov v obci	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	200 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Rekonštrukcia zastávok SAD	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), IROP (CLLD), rozpočet obce
Výstavba a rekonštrukcia parkovísk	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), IROP (CLLD), rozpočet obce
Značenie ciest, chodníkov, ulíc	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	10 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Rekonštrukcia lávok a mostov	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	40 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 2.3 Zlepšenie infraštruktúry pre nemotorovú dopravu				
Budovanie cyklotrás	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce
Opatrenie: 3.1 Podpora bezpečnosti a úspory energií v obci				
Rekonštrukcia a výstavba verejného osvetlenia	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), IROP (CLLD), rozpočet obce
Vybudovanie kamerového systému v obci	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	Ministerstvo vnútra, IROP, rozpočet obce
Rekonštrukcia a výstavba verejného rozhlasu	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), IROP (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 3.2 Rozvoj technickej infraštruktúry				
Výstavba/rekonštrukcia plynovodu, zavedenie	Od roku 2016 podľa	Obec	30 000	IROP (CLLD), rozpočet obce

plynofikácie do nových častí	potreby			
Realizácia vysokorýchlostného internetu v obci	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	10 000	IROP (CLLD), Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 4.1 Rozvoj medzinárodnej spolupráce				
Aktivity, workshopy a podujatia zamerané na výmenu skúseností	Od roku 2016 priebežne	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce
Opatrenie: 4.2 Rozvoj spolupráce na úrovni regiónu				
Aktivity zamerané na rozvoj spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom v obci aj v regióne	Od roku 2016 priebežne	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Sociálna oblasť

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie (v EUR)	Možný zdroj financovania
Opatrenie: 5.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj bývania v obci				
Výstavba nájomných bytov	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	300 000	Štátny fond rozvoja bývania, rozpočet obce
Podpora a budovanie IBV	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	400 000	Štátny fond rozvoja bývania, rozpočet obce
Opatrenie: 6.1 Estetické verejné priestranstvá				
Rekonštrukcia/vybudovanie námestia	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Vybudovanie oddychových zón so zelenou infraštruktúrou	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	70 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Výstavba amfiteátra	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	10 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Vybudovanie detského ihriska	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	30 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce

Vybudovanie trhoviska/trhových miest	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 6.2 Zmodernizované verejné budovy				
Rekonštrukcia obecného úradu	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	IROP, Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Rekonštrukcia domu smútku	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	10 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Rekonštrukcia a rozširovanie obecného cintorína	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	10 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	5 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Rekonštrukcia kultúrneho domu	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	300 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Rekonštrukcia/zriadenie obecnej knižnice	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 6.3 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom				
Projekt elektronizácie služieb verejnej správy	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	10 000	Ministerstvo vnútra, rozpočet obce
Aktualizácia/tvorba rozvojových dokumentov: program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a územného plánu obce	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	10 000	VÚC, rozpočet obce
Opatrenie: 7. 1 Kvalitná zdravotná starostlivosť a vybavená zdravotnícka infraštruktúra				
Podpora poskytovania kvalitnej zdravotnej starostlivosti	Od roku 2016 priebežne	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 7.2 Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov				
Zriadenie/rekonštrukcia zariadenia poskytujúce opatrovateľské služby	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	100 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie služieb, zvýšenie kvality poskytovaných služieb	Od roku 2016 priebežne	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Podpora klubov pre seniorov,	Od roku	Obec	20 000	Program rozvoja

podpora aktivít pre matky s deťmi, podpora trávenia voľného času detí a mládeže	2016 priebežne			vidieka (CLLD), rozpočet obce
Podpora imobilných a zdravotne postihnutých občanov	Od roku 2016 priebežne	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 8.1 Rozvoj a podpora školstva				
Rekonštrukcia Materskej školy	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	100 00	IROP, rozpočet obce
Podpora vzdelávacích projektov v MŠ	Od roku 2016 priebežne	Obec	50 000	IROP, štátny rozpočet, rozpočet obce
Opatrenie: 8.2 Podpora voľnočasových aktivít				
Vybudovanie futbalového ihriska	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	30 000	IROP, Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Výstavba multifunkčného športového areálu	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	70 000	IROP, Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiacich v oblasti športu	Od roku 2016 priebežne	Obec, športové kluby a spolky	20 000	IROP, Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Opatrenie: 9.1 Ochrana kultúrnych pamiatok				
Rekonštrukcia a obnova kultúrnych a historických pamiatok	Od roku 2016 podľa potreby	Obec, občianske zduženia	50 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce
Opatrenie: 9.2 Uchovanie a rozvíjanie zvykov a tradícií				
Organizovanie podujatí a zachovanie ľudových tradícií	Od roku 2016 priebežne	Obec, občianske zduženia	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce
Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiacich v oblasti kultúry	Od roku 2016 priebežne	Obec, občianske zduženia	30 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), rozpočet obce
Spracovanie histórie obce, vytvorenie monografie obce	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	20 000	Program rozvoja vidieka (CLLD), INTERREG V-A SR-ČR, rozpočet obce
Opatrenie: 10.1 Vzdelávanie zamestnancov samospráv a organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti				

Podpora vzdelávacích projektov v MŠ, zamestnancov na obecnom úrade	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	30 000	OP ĽZ, rozpočet obce
Opatrenie: 10. 2 Podpora zamestnanosti				
Po zamestnanosti pre obyvateľov obce vrátane znevýhodnených skupín občanov	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	30 000	OP ĽZ, rozpočet obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Environmentálna oblasť

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie (v EUR)	Možný zdroj financovania
Opatrenie: 11.1 Zabezpečenie dostatočného zásobovania obyvateľstva pitnou vodou				
Rekonštrukcia vodovodu	Od roku 2016 priebežne	Obec, vodárenská spoločnosť	100 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Opatrenie: 11.2 Zabezpečenie environmentálneho odvádzania odpadových vôd				
Vybudovanie kanalizácie a ČOV v obci	Od roku 2016 priebežne	Obec	1 000 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Opatrenie: 12.1 Podpora účinného a ekologického systému odpadového hospodárstva				
Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	Od roku 2016 priebežne	Obec	30 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Modernizácia/vybudovanie zberného dvora v obci	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Projekt osvetly, vzdelávania a propagácie separovaného zberu odpadu	Od roku 2016 priebežne	Obec	10 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Spracovanie biologického odpadu a zriadenie kompostoviska	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	100 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Opatrenie: 13.1 Ochrana zložiek životného prostredia				
Ochrana vody, pôdy, ovzdušia	Od roku 2016 priebežne	Obec	20 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce

Využívanie alternatívnych zdrojov energie	Od roku 2016 priebežne	Obec	30 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Likvidácia čiernych skládok	Od roku 2016 priebežne	Obec	20 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Zlepšenie energetickej efektivity verejných budov	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	70 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Opatrenie: 13.2 Skvalitnenie životného prostredia				
Ochrana prírodných pamiatok, rezervácií a úkazov	Od roku 2016 priebežne	Obec	10 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Revitalizácia zanedbaných budov a plôch v obci, verejných priestranstiev	Od roku 2016 podľa potreby	Obec	50 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Opatrenie: 13.3 Ochrana obyvateľov pred ničivým pôsobením prírodných živlov				
Protipovodňové opatrenia – priekopy, odrážky, hrádzky, úprava brehov potoka, výstavba odvodňovacích priekop a kanálov	Od roku 2016 priebežne	Obec	50 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Protipožiarne opatrenia	Od roku 2016 priebežne	Obec	30 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce
Osveta v rámci krízového stavu pri živelných pohromách	Od roku 2016 priebežne	Obec	5 000	IROP, Envirofond, Štátny rozpočet, rozpočet obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Prioritné aktivity, ktoré obec plánuje realizovať v období rokov 2016-2017, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 23: Zoznam prioritne plánovaných projektových zámerov na roky 2016-2017

Aktivita
Výstavba nájomných bytov
Výstavba multifunkčného ihriska
Rekonštrukcia chodníkov a miestnych komunikácií
Rozšírenie cintorína
Vybudovanie cyklotrasy
Zavedenie kamerového systému

Zdroj: vlastné spracovanie

D.3 Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce

Táto časť pojednáva o monitorovaní a hodnotení plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených merateľných ukazovateľov. Aby boli jednotlivé projektové zámery programového dokumentu obce realizované v súlade s princípmi efektívnosti a účinnosti vynakladania finančných prostriedkov je potrebné na úrovni obce monitorovať celkový proces implementácie stratégie a navrhovať, v prípade potreby, zmeny v realizácii strategických plánov, ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie globálneho cieľa obce.

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov v úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Plánu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Pažiť na roky 2015-2022 nasledovné strategické dokumenty:

- Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja
- Stratégia rozvoja konkurencie schopnosti Slovenska do roku 2010
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja.
- Územný plán obce Pažiť

Obecné zastupiteľstvo obce Pažiť bude na svojich stretnutiach jedenkrát ročne prehodnocovať plnenie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce. Podklady k hodnoteniu plnenia akčného plánu bude pripravovať starosta obce so zamestnancami Obecného úradu.

V rámci monitorovania plnenia akčného plánu, prípadne aktualizácie akčného plánu obec raz ročne získa a spracuje informácie o pripravovaných a realizovaných aktivitách v rámci realizácie PHSR obce a získa a vyhodnotí pripomienky úradu, poslancov a verejnosti týkajúce sa aktualizácie akčného plánu, zvyčajne do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok.

V rámci hodnotenia plnenia PHSR obec každoročne vyhodnotí dosiahnuté výsledky a dosahy realizovaných opatrení za predošlý rok na základe merateľných ukazovateľov, ktoré budú výsledkom realizovaných aktivít a projektov. Výsledné hodnotenie, ktoré bude obsahovať plnenie PHSR podľa jednotlivých opatrení a priorít, zašle obec Pažiť do 31.5. na Trenčiansky samosprávny kraj podľa zákona o RR.

V prípade potreby môže obec uskutočniť aktualizáciu PHSR (spravidla sa robí každé 3 – 4 roky), pričom aktualizovaný dokument musí schváliť zastupiteľstvo obce.

Tabuľka č. 24: Merateľné ukazovatele podľa jednotlivých opatrení

Opatrenie	Ukazovatele	Merateľná jednotka	Cieľová hodnota (rok 2022)
1.1 Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci	Novovzniknuté podnikateľské subjekty	Počet	5
	Nové pracovné miesta	Počet	15
1.2 Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	Podpora poľnohospodári, SHR a subjekty lesného hospodárstva	Počet	3
1.3 Rozvoj cestovného ruchu	Vyznačené cyklotrasy, náučné chodníky, turistické trasy	Počet	2
	Novovybudované odpočinkové a atraktívne miesta	Počet	2
	Počet nových služieb a produktov CR	Počet	2
2.1 Zlepšenie dostupnosti obyvateľov obce za prácou a službami do najbližších miest	počet km rekonštruovaných ciest III. triedy	km	5
2.2 Zlepšenie kvality dopravnej infraštruktúry v obci	Zrekonštruované miestne komunikácie	km	1
	Nové miestne komunikácie	km	0,5
	Zrekonštruované chodníky	km	1
	Nové chodníky	km	0,5
	Zrekonštruované mosty a lávky	Počet	2
2.3 Zlepšenie infraštruktúry pre nemotorovú dopravu	Vybudované cyklotrasy	km	5
3.1 Podpora bezpečnosti a úspory energií v obci	Novoinštalované úsporné svietidlá	% pokrytia	100
	Novoinštalované reprosústavy	% pokrytia	100
3.2 Rozvoj technickej infraštruktúry	Pokrytie obce vysokorýchlostným internetom	% pokrytia	100
4.1 Rozvoj medzinárodnej spolupráce	Medzinárodné workshopy zamerané na výmenu skúseností	Počet	4
4.2 Rozvoj spolupráce na úrovni regiónu	Aktivity na podporu regionálnej spolupráce	Počet	10
5.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj bývania v obci	Upravené plochy pre IBV	m ²	10 000
6.1 Estetické verejné	Zrekonštruované plochy	m ²	2

priestranstvá	verejných priestranstiev		
	Novovybudované verejné priestranstvá s prvkami zelenej infraštruktúry	Počet	2
	Trhovisko	Počet	1
	Detské ihrisko	Počet	2
6.2 Zmodernizované verejné budovy	Zrekonštruované verejné budovy	Počet	5
6.3 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom	Využívanie verejných služieb	%	100
7.1 Kvalitná zdravotná starostlivosť a vybavená zdravotnícka infraštruktúra	Novovzniknuté služby v zdravotníctve	Počet	1
7.2 Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov	Podporené osoby odkázané na sociálnu službu so zabezpečenou starostlivosťou na komunitnej úrovni	Počet	100
8.1 Rozvoj a podpora školstva	Zrekonštruované objekty určené na vzdelávanie	Počet	1
	Vzdelávacie projekty	Počet	2
8.2 Podpora voľnočasových aktivít	Novovybudované voľnočasové možnosti (ihriská a pod.)	Počet	1
9.1 Ochrana kultúrnych pamiatok	Rekonštruované a/alebo obnovené budovy kultúrnych pamiatok	Počet	2
9.2 Uchovanie a rozvíjanie zvykov a tradícií	Podujatia zamerané na zachovanie tradícií	Počet	10
	Návštevnosť podujatí	%	100
10.1 Vzdelávanie zamestnancov samospráv a organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti	Vzdelávacie projekty pre zamestnancov samosprávy a podnikateľov	počet	2
10. 2 Podpora zamestnanosti	Počet zamestnaných obyvateľov cez samosprávne aktivity	počet	2
11.1 Zabezpečenie dostatočného zásobovania obyvateľstva pitnou vodou	Dĺžka zrekonštruovaného vodovodu	km	5
11.2 Zabezpečenie environmentálneho odvádzania odpadových vôd	Domácnosti napojené na kanalizáciu	%	100
12.1 Podpora účinného a ekologického systému odpadového hospodárstva	Projekt osvetu, vzdelávania a propagácie separovaného zberu odpadu	Počet	7
13.1 Ochrana zložiek životného prostredia	Odstránené čierne skládky	Počet	2
	Domácnosti využívajúce alternatívne zdroje energie	Počet	20
	Verejné budovy s efektívnejším energetickým	Počet	2

	hospodárstvom		
13.2 Skvalitnenie životného prostredia	Revitalizované a upravené zanedbané budovy a plochy	Počet	2
13.3 Ochrana obyvateľov pred ničivým pôsobením prírodných živlov	Vybudované protipovodňové a protipožiarne opatrenia	Počet	2

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť E – Finančná časť

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce/VÚC,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov

E.1 Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Zdroje financovania na zabezpečenie realizácie PHSR definuje zákon o regionálnom rozvoji č.309/2014 Z.z. v paragrafe 4, kde sú uvedené zdroje na podporu regionálneho rozvoja:

(1) Regionálny rozvoj sa financuje

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i) z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

(2) Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov.

Finančné prostriedky z fondov Európskej únie na roky 2014-2020 sú rozdelené do viacerých programov:

- Operačný program Výskum a inovácie
- Operačný program Ľudské zdroje
- Integrovaný regionálny operačný program
- Operačný program Kvalita životného prostredia
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra
- Operačný program Efektívna verejná správa
- Program rozvoja vidieka SR
- INTERREG V-A

Okrem uvedených fondov je možné využívať aj ďalšie programy EÚ. Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

Formulár: Indikatívny rozpočet - sumarizácia

	Spolu v EUR
I. Hospodárska oblasť	1 294 000,00
II. Sociálna oblasť	1 925 000,00
III. Environmentálna oblasť	1 575 000,00

Zdroj: vlastné spracovanie

E.2 Model viaczdrojového financovania a finančný rámec

Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa tak bude opierať o zdroje obce, o národné zdroje, o zdroje z EŠIF, VÚC, o súkromné a ďalšie zdroje.

Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár: Model viacdrojového financovania - intervenčná matica

Viacdrojové financovanie			
Opatrenie	EÚ + štát (v EUR)	Obec (v EUR)	Celkové náklady (v EUR)
1.1 Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci	111 600,00	12 400,00	124 000,00
1.2 Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	27 000,00	3 000,00	30 000,00
1.3 Rozvoj cestovného ruchu	261 000,00	29 000,00	290 000,00
2.1 Zlepšenie dostupnosti obyvateľov obce za prácou a službami do najbližších miest	45 000,00	5 000,00	50 000,00
2.2 Zlepšenie kvality dopravnej infraštruktúry v obci	468 000,00	52 000,00	520 000,00
2.3 Zlepšenie infraštruktúry pre nemotorovú dopravu	45 000,00	5 000,00	50 000,00
3.1 Podpora bezpečnosti a úspory energií v obci	135 000,00	15 000,00	150 000,00
3.2 Rozvoj technickej infraštruktúry	36 000,00	4 000,00	40 000,00
4.1 Rozvoj medzinárodnej spolupráce	18 000,00	2 000,00	20 000,00
4.2 Rozvoj spolupráce na úrovni regiónu	18 000,00	2 000,00	20 000,00
5.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj bývania v obci	630 000,00	70 000,00	700 000,00
6.1 Estetické verejné priestranstvá	162 000,00	18 000,00	180 000,00
6.2 Zmodernizované verejné budovy	355 500,00	39 500,00	395 000,00
6.3 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom	18 000,00	2 000,00	20 000,00
7.1 Kvalitná zdravotná starostlivosť a vybavená zdravotnícka infraštruktúra	18 000,00	2 000,00	20 000,00
7.2 Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov	144 000,00	16 000,00	160 000,00
8.1 Rozvoj a podpora školstva	135 000,00	15 000,00	150 000,00
8.2 Podpora voľnočasových aktivít	108 000,00	12 000,00	120 000,00
9.1 Ochrana kultúrnych pamiatok	45 000,00	5 000,00	50 000,00
9.2 Uchovanie a rozvíjanie zvykov a tradícií	63 000,00	7 000,00	70 000,00

10.1 Vzdelávanie zamestnancov samospráv a organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti	27 000,00	3 000,00	30 000,00
10. 2 Podpora zamestnanosti	27 000,00	3 000,00	30 000,00
11.1 Zabezpečenie dostatočného zásobovania obyvateľstva pitnou vodou	90 000,00	10 000,00	100 000,00
11.2 Zabezpečenie environmentálneho odvádzania odpadových vôd	900 000,00	100 000,00	1 000 000,00
12.1 Podpora účinného a ekologického systému odpadového hospodárstva	171 000,00	19 000,00	190 000,00
13.1 Ochrana zložiek životného prostredia	126 000,00	14 000,00	140 000,00
13.2 Skvalitnenie životného prostredia	54 000,00	6 000,00	60 000,00
13.3 Ochrana obyvateľov pred ničivým pôsobením prírodných živlov	76 500,00	8 500,00	85 000,00

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Schválenie PHSR	
Dokument	Názov: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Pažiť na roky 2015 – 2022 Štruktúra dokumentu: dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanéj Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015.
Spracovanie	Forma a obdobie spracovania: spracovanie PHSR vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Obdobie spracovania: Dokument bol spracovaný v mesiacoch júl – november 2015. Riadiaci tím: riadiaci tím pozostával z 3 členov a v procese spracovania mal 2 pracovné zasadania. Pracovné skupiny: pracovná skupina mala 5 členov a konali sa 2 pracovné zasadnutia. Autor dokumentu: MVL Štefánek, s.r.o. Účasť verejnosti a komunikácia s ňou: verejnosť bola vyzývaná participovať na procese spracovania PHSR prostredníctvom web stránky obce, obecného rozhlasu a osobným podaním. Jej názory boli zozbierané formou dotazníkového prieskumu.
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy: 16.12.2015 Verejné pripomienkovanie: 09.12.2015
Schválenie	Návrh na uznesenie zastupiteľstva: „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Pažiť na roky 2015 – 2022“.

Prílohy PHSR

Príloha č. 1 – Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva)

Príloha č. 2 – Zoznam skratiek použitých v PHSR

Príloha č. 3 – Formulár č. A 4 - Evidencia podnikateľských subjektov Pažiť

Príloha č. 4 – Formulár č. A 5 - Evidencia mimovládnych organizácií Pažiť

Príloha č. 5 – Bytový a domový fond v obci Pažiť za rok 2011

Príloha č. 6 – Odvetvia ekonomickej činnosti v obci Pažiť za rok 2011